

Για την αποχώρησή μας από την Αναρχική Ομοσπονδία

Το κείμενο αυτό συγκεντρώνει τις θέσεις, την κριτική, την αυτοκριτική και τον απολογισμό της συλλογικότητάς μας σχετικά με την αποχώρησή μας από την Αναρχική Ομοσπονδία (εφεξής ΑΟ). Επιλέγουμε τη δημοσιοποίηση αυτού του κειμένου, θεωρώντας ότι η επιτυχία ή αποτυχία ενός εγχειρήματος ομοσπονδιοποίησης, αλλά και η ίδια η διαδικασία για τη δημιουργία του, οφείλει να αποτελεί κινηματική παρακαταθήκη για οποιαδήποτε άλλη παράλληλη ή μελλοντική αντίστοιχη προσπάθεια. Για την προηγούμενη προσπάθεια, 30 περίπου χρόνια πριν τις τωρινές, γνωρίζουμε λίγα πράγματα, κυρίως μέσα από περιγραφές μεγαλύτερων συντρόφων/ισσών που συμμετείχαν σ'αυτήν. Αγνωστούμε την κριτική και την αυτοκριτική των συλλογικοτήτων που συμμετείχαν τότε. Θεωρούμε ότι η δημοσιοποίησή της θα είχε βοηθήσει κι εμάς να μην επαναλάβουμε ίδια ή αντίστοιχα λάθη και να μπορέσουμε να υπερβούμε σφάλματα τα οποία δείχνουν να ανακυκλώνονται στο εσωτερικό του «χώρου».

Πρόκειται μάλλον για το «δυσκολότερο» κείμενο που έχουμε συνδιαμορφώσει μέχρι σήμερα, μια και σημαίνει την, ελπίζουμε πρόσκαιρη, αποτυχία επίτευξης ενός στρατηγικού στόχου της συλλογικότητάς μας. Έχοντας «επενδύσει» πολύ πολιτικό χρόνο και κόπο για το συγκεκριμένο εγχείρημα και καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι πλέον δεν μας εμπειριέχει, βρισκόμαστε εδώ και αρκετούς μήνες σε διαδικασία απολογισμού και επανεξέτασης τόσο των μέχρι τώρα πολιτικών μας επιλογών όσο και της από εδώ και πέρα πορείας μας. Αυτός είναι και ο βασικότερος λόγος της μεγάλης καθυστέρησης της δημοσιοποίησης αυτού του κειμένου.

Όσα γεγονότα αναφέρουμε μέσα στο κείμενο παρατίθενται με σκοπό την αποτύπωση των θέσεων αλλά και του γενικότερου κλίματος που αντιληφθήκαμε εμείς να επικρατεί στην ΑΟ, δηλαδή του ευρύτερου πολιτικού πλαισίου λειτουργίας της. Για το λόγο αυτό δεν θεωρήσαμε σκόπιμη την αναφορά ονομάτων συλλογικοτήτων αλλά και ιδιαίτερων λεπτομερειών για τα γεγονότα.

Η αρχή της οργανωτικής προσπάθειας

Ήδη από τις πρώτες μεταξύ μας συζητήσεις για τη δημιουργία της συλλογικότητας, η προοπτική μιας αναρχικής ομόσπονδης οργάνωσης αναγνωρίστηκε ως στρατηγικός στόχος και ως αναγκαιότητα για το αναρχικό κίνημα. Τον Οκτώβρη του 2010, στην πρώτη ανοιχτή συνέλευση για τη δημιουργία της «Συνέλευσης Αναρχικών», η οποία μετεξελέχθηκε στην «Συνέλευση Αναρχικών για την Κοινωνική Αυτοδιεύθυνση», αναφέραμε τις θέσεις μας για το συγκεκριμένο ζήτημα:

Λίγες σκέψεις για μια αναρχική ομοσπονδία

Το κοινωνικό οργανωτικό μοντέλο που προτείνουμε είναι ο αναρχικός φεντε-ραλισμός. (...)

Σε συμφωνία με τον τρόπο κοινωνικής οργάνωσης που προτείνουμε, θεωρούμε ως καλύτερο οργανωτικό μοντέλο των αναρχικών ομάδων και συλλογικοτήτων, την ομοσπονδιοποίηση πάνω στη βάση κοινών (ή κοιντών) αξιακών θέσεων και προταγμάτων, με την ταυτόχρονη διατήρηση της αυτονομίας κάθε ομάδας/συλλογικότητας/αναρχικού εγχειρήματος που συμμετέχει.

Η σαφής διατύπωση θέσεων, θα πρέπει να καθιστά σε όλους κατανοητά τα προτάγματα και τη στόχευση ενός τέτοιου οργανωτικού εγχειρήματος. Η αποδοχή αυτών των βασικών θέσεων θα πρέπει να αποτελεί το βασικό κριτήριο

για τη σύνδεση μιας συλλογικότητας ή μεμονωμένου συντρόφου στην ομοσπονδία.

Αυτό που προτείνουμε δεν έχει να κάνει με τη “θεωρητική και τακτική ενότητα” που προκρίνουν τα πλατφορμιστικά οργανωτικά εγχειρήματα. Πρόκειται, σχηματικά, για μια “μέση οδό” μεταξύ ομοσπονδίας σύνθεσης και πλατφόρμας, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις σημερινές συνθήκες. (...)

Δεδομένου του σχετικά μικρού αριθμού αναρχικών ομάδων/συλλογικοτήτων που υπάρχουν και της όχι και τόσο θετικής (τουλάχιστον εξ όσων είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε) αντιμετώπισης (από πολλές υπάρχουσες) της ομοσπονδιοποίησης, δε θεωρούμε ιδιαίτερα εφικτή τη δημιουργία μιας αναρχικής ομοσπονδίας. Εκτιμούμε όμως ως εφικτή τη σύναψη στενότερων δεσμών μεταξύ ενός αριθμού ομάδων και ατόμων, η οποία θα μπορούσε να κινηθεί προς αυτή την κατεύθυνση και ότι μια σταθερή δομή θα αποτελούσε ένα καλό πρώτο βήμα. Ως τέτοιο εγχείρημα αντιλαμβανόμαστε μια αναρχική συνέλευση, η οποία θα μπορούσε να δημιουργηθεί με αφορμή την κρίση.

Και όντως, μέσα στη Συνέλευση Αναρχικών για την Κοινωνική Αυτοδιεύθυνση, μέσα από διαρκείς ζυμώσεις και δράσεις, δημιουργήθηκαν σταδιακά οι προϋποθέσεις για να τεθεί ανοιχτά το ζήτημα της οργάνωσης. Μετά από πρόταση μιας εκ των συλλογικοτήτων που συμμετείχαν σε αυτήν, τέσσερις συλλογικότητες (ΑΚΑ, Κύκλος της Φωτιάς, Αντίπνοια, Καθ' οδόν) επεξεργαστήκαμε κάποιες βασικές μεταξύ μας συμφωνίες, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να ανοιχτεί μέσα στο αναρχικό κίνημα το ζήτημα της οργάνωσης.

Οι μεταξύ μας συμφωνίες αποτυπώθηκαν σε ένα συνθετικό κείμενο που αποτέλεσε το «Κάλεσμα για την Προοπτική Δημιουργίας Αναρχικής Πολιτικής Οργάνωσης» (<https://athens.indymedia.org/post/1443780/>). Το κάλεσμα αυτό βασιζόταν πάνω σε 7 βασικά σημεία-θέσεις, η συμφωνία με τις οποίες θεωρούσαμε ότι αποτελεί την πολιτική βάση επί της οποίας μπορούσε να δομηθεί η πρωτοβουλία για τη δημιουργία της οργάνωσης. Εκτός από το πολιτικό περιεχόμενο του κειμένου, βασικό σημείο συζήτησης μεταξύ των τεσσάρων συλλογικοτήτων αποτέλεσε και ο τρόπος «ανοίγματος» του εγχειρήματος. Μετά από ζυμώσεις και αρκετό διάλογο, καταλήχθηκε ότι το κάλεσμα θα δημοσιοποιηθεί ανοιχτά και πανελλαδικά προκειμένου να μπορούν να συμμετάσχουν οι συλλογικότητες που βλέπουν τον εαυτό τους να εμπεριέχεται σε αυτό. Ο ενδοιασμός που είχαμε τότε αφορούσε αυτό το αρκετά ανοιχτό πλαίσιο συμμετοχής, καθώς το γεγονός ότι μεταξύ των τεσσάρων συλλογικοτήτων είχε κατακτηθεί ένα κοινό πολιτικό έδαφος, λόγω της σύμπραξής τους για μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν συνεπαγόταν τον κοινό τρόπο κατανόησης του καλέσματος από όσες άλλες ομάδες θα το διάβαζαν. Εξάλλου, είναι αρκετά συχνό όροι και έννοιες που θεωρούνται «κοινές», να νοηματοδοτούνται τελικά με διαφορετικούς τρόπους, και μάλιστα όχι απαραίτητα συμπληρωματικούς. Με βάση αυτό, είχαμε προτείνει να υπάρξει μια αρχική διεύρυνση της πρωτοβουλίας (π.χ. σε ομάδες της Αθήνας με τις οποίες είχαμε ήδη συμπράξει), που θα προηγούταν του πανελλαδικού ανοίγματος, ώστε να εμπλουτιστεί ποιοτικά και ποσοτικά η πολιτική βάση του καλέσματος. Ωστόσο δεν είχαμε επιμείνει σε αυτό, καθώς θεωρήσαμε ότι η αρχική βάση που υπήρχε, σε συνδυασμό με τη δευτερευτικότητα που συνεπάγεται η προοπτική δημιουργίας ενός οργανωτικού εγχειρήματος, θα μπορούσε να οδηγήσει, σε δεύτερο χρόνο, σε ουσιαστική ζύμωση και από κοινού κατάκτηση και εμπλουτισμό των θέσεων.

Η πρωτοβουλία για τη συγκρότηση αναρχικής πολιτικής οργάνωσης

Μετά το αρχικό, αναγνωριστικό κάλεσμα, στο οποίο συμμετείχε πρωτόγνωρος αριθμός συλλογικοτήτων (44) από όλον τον ελλαδικό χώρο, συγκροτήθηκε η «Πρωτοβουλία για τη δημιουργία αναρχικής πολιτικής οργάνωσης». Πέρασαν 3 (αρκετά δύσκολα) χρόνια διαρκών συζητήσεων και ζυμώσεων με πολλές συλλογικότητες του ελλαδικού χώρου (21) (αρκετές από τις οποίες συνεισέφεραν στο εγχείρημα με σημαντικότερο όγκο γραπτών πολιτικών θέσεων και επιχειρημάτων, ενώ υπήρξαν και περιπτώσεις που περιορίστηκαν σε λιγότερα και από τα τυπικά), αποχωρήσεις ομάδων, μια μαζική αποχώρηση-διάσπαση και η δημιουργία 2 ομόσπονδων σχημάτων, της «Αναρχικής Πολιτικής Οργάνωσης» (εφεξής ΑΠΟ) και της «Αναρχικής Ομοσπονδίας».

Κατά τη διάρκεια των προσυνεδριακών συναντήσεων της Πρωτοβουλίας για τη δημιουργία αναρχικής πολιτικής οργάνωσης και τη συζήτηση πάνω σε ζητήματα αρχών, θέσεων, στοχοθεσίας και δομής – τρόπου λειτουργίας, προέκυψαν αρκετές πολιτικές συμφωνίες αλλά και διαφωνίες πάνω σε ζητήματα που θεωρήθηκαν θεμελιώδη για το εγχείρημα (ενδεικτικά αναφέρονται: η σχέση μέσων και σκοπών, η ταξική φύση της οργάνωσης, η αλληλεγγύη, ο βαθμός δεσμευτικότητας των αποφάσεων της οργάνωσης για τις συλλογικότητες). Κάποιες από τις διαφωνίες (όπως το εάν οι αποφάσεις σε τακτικά ζητήματα θα λαμβάνονται ομόφωνα ή πλειοψηφικά) οδήγησαν σε αποχωρήσεις ομάδων κατά τη διάρκεια του προσυνεδριακού διαλόγου. Μια από αυτές τις διαφωνίες -εκείνη η οποία τελικά απέκτησε οριακό χαρακτήρα- αφορούσε στο βαθμό αυτονομίας των τοπικών σχηματισμών της υπό διαμόρφωση οργάνωσης, καθώς και τη σχέση τους με το κεντρικό, ολομελειακό της όργανο. Το σημείο στο οποίο εμείς εντοπίσαμε τον πυρήνα της διαφωνίας ήταν το αν θα επιμείνουμε στην αρχή του αποκεντρωτισμού ή το αν θα τη «θυσιάσουμε» προκειμένου ο κεντρικός έλεγχος όλων των δράσεων να καλύψει την έλλειψη πολιτικής εμπιστοσύνης μεταξύ ομάδων. Η θέση μας διατυπώθηκε γραπτά στο εσωτερικό της πρωτοβουλίας:

Συμμεριζόμαστε τους ενδοιασμούς που απορρέουν από την ελλιπή μας ζύμωση, από τον τρόπο με τον οποίο έχουν επιτευχθεί ορισμένες από τις μέχρι τώρα συμφωνίες μας και τη συνακόλουθη ανησυχία για τη συνοχή και την εξέλιξη της οργάνωσης. Δε θεωρούμε όμως ότι αυτή μπορεί να κατακτηθεί με τη λειτουργία ενός μόνο κεντρικού και αρκετά συγκεντρωτικού αποφασιστικού οργάνου, ακόμη κι όταν αυτό αποτελείται από εκπροσώπους όλων των συλλογικοτήτων. Ένα όργανο που έχει τη δικαιοδοσία να ασκεί προληπτικό έλεγχο σε κάθε πιθανή πρωτοβουλία των τοπικών σχημάτων αφαιρεί την αυτονομία της ίδιας της οργάνωσης στο τοπικό επίπεδο. Επιπλέον, της στερεί τη δυνατότητα άμεσης δράσης και λήψης αποφάσεων για ζητήματα που αφορούν τους τοπικούς κοινωνικούς/ταξικούς αγώνες, υπό το φόβο της παραβίασης των θέσεων και των στοχεύσεων της οργάνωσης. Αυτό συμβαίνει ακόμη κι όταν οι αποφάσεις/δράσεις αυτές συντάσσονται πλήρως με τις κατευθύνσεις της οργάνωσης. Έτσι, εξασφαλίζεται μεν ο έλεγχος όλων προς όλους, ταυτόχρονα όμως η οργάνωση μετατρέπεται σε ένα αποκλειστικά κεντρικά ελεγχόμενο και δυσκίνητο σχήμα.

Θεωρούμε ότι ανάλογα με το ζήτημα μπορούν να προκύψουν πανελλαδικά συντονισμένες δράσεις/καμπάνιες κλπ, (κυρίως για κεντρικά πολιτικά ζητήματα αλλά και για τοπικά, αν αυτό κριθεί απαραίτητο) αποφασισμένες από το σύνολο των συλλογικοτήτων της οργάνωσης. Δε στοχεύουμε όμως στη δημιουργία μιας οργάνωσης η οποία θα ασχολείται αποκλειστικά με κεντρικά πολιτικά ζητήματα και τη διοργάνωση αντίστοιχων δράσεων. Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα των τοπικών οργάνων να δράσουν άμεσα όταν προκύπτουν ζητήματα τοπικού χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες της γεωγραφικής

τους περιφέρειες, χωρίς να περιμένουν την έγκριση του ΓΣ (Γενικού Συμβουλίου). Αυτό δε σημαίνει ότι, σε δεύτερο χρόνο, τα όργανα αυτά δεν θα δώσουν λόγο για τη δράση τους στο γενικό συμβούλιο, μια και πέρα από το τοπικό όργανο, την πολιτική ευθύνη των δράσεων την αναλαμβάνει και η οργάνωση ως σύνολο.

Η αυτονομία δράσης σε επίπεδο τακτικής και παραγωγής λόγου (όχι νέων θέσεων) των τοπικών οργάνων είναι σημαντικότερο πολιτικό και δομικό ζήτημα και συμβάλλει στην αποκέντρωση της οργάνωσης, στη διαμόρφωση μιας ευέλικτης ομόσπονδης δομής. Βλέποντάς το ζήτημα προοπτικά, για παράδειγμα σε μια ομοσπονδιοποιημένη δομή κομμούνων, η δημιουργία ενός (και μοναδικού) κεντρικού σχήματος εκπροσώπων (χωρίς τη δυνατότητα ελεύθερης σύμπραξης των γεωγραφικά – ή με οποιοδήποτε άλλο κριτήριο-κοινοτήτων) θα λειτουργούσε σαν κεντρικό κοινοβούλιο, με (αποκλειστικά) κεντρικό σχεδιασμό, κάτι που μας βρίσκει αντίθετους.

Έχουμε εξαρχής την πεποίθηση ότι ενοποιητικό στοιχείο της οργάνωσης, τόσο του γενικού συμβουλίου, των τομέων, των ομάδων εργασίας, όσο και των περιφερειακών οργάνων είναι η δέσμευση όλων μας στις κοινά συμφωνημένες αρχές, τους στόχους και τις θέσεις της οργάνωσης. Ανεξάρτητα από τον απαιτούμενο χρόνο, η ειλικρινής εμβάθυνση των συμφωνιών μας πάνω στα ζητήματα των αρχών, των θέσεων και της στρατηγικής της οργάνωσης είναι αυτή που μπορεί να διασφαλίσει τη συνοχή και την εξέλιξή της, να αποτελέσει το σταθερό, κοινό μας έδαφος. Το ότι προς το παρόν δεν είμαστε ικανοποιημένοι από το επίπεδο των μεταξύ μας συμφωνιών και εύλογα υπάρχει μια ανησυχία ως προς το ποιος αναλαμβάνει την πολιτική ευθύνη για μια δράση που θα ξεφεύγει από τα κοινά συμφωνηθέντα, δε σημαίνει ότι το επίπεδο αυτό μπορεί να υποκατασταθεί από μια δομικού τύπου λύση, με τη δημιουργία δηλαδή ενός οργάνου που θα ελέγχει εκ των προτέρων τα πάντα. Θεωρούμε ότι το πολιτικό κόστος μιας τέτοιας επιλογής για την οργάνωση θα είναι πολύ μεγαλύτερο από το κόστος μιας χρονικής καθυστέρησης ή μιας πιθανής ρήξης στον προσυνεδριακό.

Παράλληλα, η διαφωνία αυτή, αντανάκλouse και διαπίστωνε διαφορετικές αντιλήψεις πάνω στο τι νοείται ως «κεντρικό πολιτικό πεδίο», «αυτονομία των συλλογικοτήτων» (ζητήματα για τα οποία προέκυψε ότι υπάρχει διαφορά στον τρόπο νοηματοδότησης, ενώ περιλαμβανόταν στα 7 σημεία του αρχικού καλέσματος) και πάνω στον επιθυμητό βαθμό συγκέντρωσης αρμοδιοτήτων σε ένα κεντρικό όργανο. Η ασαφής διατύπωση μιας ειλημμένης με ψηφοφορία απόφασης αποτέλεσε το έναυσμα για την επαναφορά, από κάποιες ομάδες, του ζητήματος των αρμοδιοτήτων του κεντρικού οργάνου. Μετά από σειρά συζητήσεων, στο τέλος των οποίων καταθέσαμε μαζί με ακόμη μια συλλογικότητα τις από κοινού επανεπεξεργασμένες αρχικές μας θέσεις, θεωρώντας ότι καλύπτουν τις διαφωνίες πάνω στο ζήτημα, δεν προέκυψε κάτι συνθετικό, καθώς η διαδικασία είχε καταλήξει ήδη σε τέλος.

Η διάσπαση

Στο διάστημα πριν την προσυνεδριακή συνάντηση κατά την οποία τελικά αποχώρησαν 10 συλλογικότητες, υπήρξε από μία συλλογικότητα (από εκείνες που τελικά συμμετείχαν στην ίδρυση της ΑΟ) μια πρόταση συναινετικής διάσπασης του εγχειρήματος και ταυτόχρονης συγκρότησης δυο διαφορετικών πρωτοβουλιών. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα συγκροτούνταν, σύμφωνα με την πρόταση, από τις δυο διακριτές «τάσεις» του εγχειρήματος. Από την πλευρά μας, θεωρήσαμε ότι η διαφωνία σε ένα συγκεκριμένο ζή-

τημα δομής δεν είναι ικανή για τη συγκρότηση «τάσεων», καθώς και ότι δεν υπήρχαν δυο ξεκάθαρες τάσεις όσον αφορά το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν μια αναρχική οργάνωση. Όπως αναφέραμε σε τότε κείμενό μας:

Κατά τη διάρκεια του προσυνεδριακού διαλόγου προέκυψαν διαφωνίες σε ζητήματα τα οποία θεωρούμε θεμελιώδη. Η επιμονή για παράδειγμα συλλογικότητας σε διαφωνίες πάνω σε ζητήματα αρχών (όπως αυτό της σχέσης μέσω και σκοπών, το οποίο τέθηκε από τη μεριά μας ως προαπαιτούμενο για την παραμονή μας στο εγχείρημα, από την πρώτη κιόλας συνάντηση, όταν έγινε φανερό ότι υπήρχαν διαφωνίες), σε σειρά συναντήσεων, κατέληξε στη συναίνεση, γεγονός που θεωρούμε άκρως προβληματικό.

(...) δεν θεωρούμε ότι υπάρχουν 2 ξεκάθαρες τάσεις όσον αφορά το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν μια αναρχική οργάνωση. Από τη μια δεν θα μπορούσαμε να αποδεχτούμε ένα συγκεντρωτικό μοντέλο οργάνωσης (...), από την άλλη δεν μας είναι ξεκάθαρο το αν με όσες συλλογικότητες στηρίζουν ένα πιο αποκεντρωτικό μοντέλο έχουμε τις απαιτούμενες κοινές θέσεις και στοχεύσεις ώστε να προχωρήσουμε στη δημιουργία ενός άλλου οργανωτικού σχήματος.

Με αυτά ως δεδομένα, πήραμε την απόφαση να αποχωρήσουμε από το εγχείρημα της πρωτοβουλίας και να το ανακοινώσουμε στη συνάντηση που θα ακολουθούσε. Στη συνάντηση αυτή, η πρόταση για συναινετική διάσπαση αποσύρθηκε και οι συλλογικότητες που την προέκριναν (αλλά και άλλες που δεν είχαν τοποθετηθεί επ' αυτής) αποχώρησαν χωρίς οι περισσότερες να αναλύσουν τους λόγους αποχώρησής τους.

Η νέα πρωτοβουλία

Μετά την αποχώρησή μας, μάς έγινε (από την ομάδα που είχε προτείνει τη συναινετική διάσπαση) νέα πρόταση για τη δημιουργία νέου ομόσπονδου σχήματος από τις συλλογικότητες που είχαν αποχωρήσει, από εκείνες δηλαδή που τελικά προχωρήσαμε μαζί στην ίδρυση της ΑΟ. Οι προβληματισμοί που προαναφέραμε είχαν συζητηθεί εκτενώς στο εσωτερικό μας, και μετά την πρόταση για συναινετική διάσπαση, υπήρξαν διαφωνίες αναφορικά με τη συμμετοχή μας ή μη σε κάποιο από τα, δυο, πλέον, εγχειρήματα.

Η απόφασή μας να συμμετάσχουμε στο νέο εγχείρημα (με δεδομένη την απογοήτευση για την τελμάτωση των διαδικασιών της προηγούμενης πρωτοβουλίας) στηρίχθηκε στο σκεπτικό ότι άξιζε να επιμείνουμε στην πολυετή προσπάθειά μας να δημιουργηθεί ένα πετυχημένο οργανωτικό εγχείρημα, παρά τις δυσκολίες που είχαμε ήδη δει και αυτές που αναμέναμε. Εξάλλου, ήδη από την προηγούμενη πρωτοβουλία, ήταν κοινός τόπος ότι το πρώτο διάστημα λειτουργίας του υπό διαμόρφωση εγχειρήματος θα ήταν πειραματικό, όποτε εκτιμήσαμε ότι οι όποιες ανοιχτές διαφωνίες μας θα μπορούσαν ίσως να ξεπεραστούν στο επόμενο διάστημα.

Στη νέα πρωτοβουλία συμμετείχαμε στηριζόμενοι στους εξής άξονες, οι οποίοι για εμάς αποτελούσαν «κόκκινες γραμμές» και τέθηκαν ως όροι συμμετοχής μας στο σχήμα: τη δέσμευση των συλλογικοτήτων στις αποφάσεις που είχαν παρθεί μέχρι στιγμής στο προηγούμενο οργανωτικό σχήμα (καταστατικό), στο οποίο από κοινού συμμετείχαμε, την ολοκλήρωση του διαλόγου πάνω στις θεματικές που είχαν μείνει ανοικτές, τη συζήτηση πάνω στη στρατηγική της οργάνωσης και τον καθορισμό της, καθώς και την διαμόρφωση θέσης της οργάνωσης πάνω σε ζητήματα που είχε προκύψει η αναγκαιότητα να συζητηθούν.

Από την έναρξη των διαδικασιών της νέας πρωτοβουλίας διαπιστώσαμε ένα κλίμα βια-

σύνης και γρήγορου προσπεράσματος (και όχι ξεπεράσματος) των διαφωνιών, το οποίο οδήγησε σε μια συζήτηση-εξπρές για τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας (για τα ζητήματα αυτά κατατέθηκαν προς διάλογο μόνο δυο προτάσεις, μια εκ των οποίων ήταν δική μας), με μικρή ενεργό συμμετοχή των συλλογικοτήτων στη συνδιαμόρφωση. Με την ίδια διάθεση αντιμετωπίστηκαν και τα περισσότερα από τα ζητήματα που θέσαμε ως συλλογικότητα, παρότι είχαμε λάβει εγγυήσεις για τις «κόκκινες γραμμές» που προαναφέρθηκαν. Αυτό που τελικά προέκυψε ήταν η τεχνική διευθέτηση των διαφωνιών μέσω της υιοθέτησης ορισμένων θέσεων (π.χ. για τις συμπράξεις συλλογικοτήτων με αριστερές ομάδες-κόμματα, για τη σχέση με τα ΜΜΕ.), που αντανάκλουν μια διάκριση της στάσης της υπό διαμόρφωση ομοσπονδίας από αυτήν των συλλογικοτήτων-μελών της, η οποία μας οδήγησε σε σοβαρές επιφυλάξεις. Το επιχείρημα περί της αυτονομίας των συλλογικοτήτων, το οποίο προβλήθηκε προς επίρρωση αυτής της διάκρισης, ήταν ένα ακόμη από τα παραδείγματα της διαφορετικής ερμηνείας των 7 σημείων του αρχικού καλέσματος. Για εμάς, η αυτονομία των συλλογικοτήτων δεν ορίζεται ως η δυνατότητά τους να έχουν μια θέση στο εσωτερικό τους και μια αντιθετική θέση σε μια ανώτερη βαθμίδα οργάνωσης.

Κατά τη διάρκεια αυτών των συζητήσεων έγινε πρόταση για την συγγραφή κοινού κειμένου για το δημοψήφισμα του ΣΥΡΙΖΑ (καλοκαίρι 2015). Διατυπώθηκαν αντιφατικές και αντικρουόμενες θέσεις συλλογικοτήτων, καθιστώντας αδύνατη τη συνδιαμόρφωση ενός κοινού κειμένου και των αντίστοιχων δράσεων. Οι θέσεις κυμαίνονταν από την πλήρη άρνηση συμμετοχής σε αυτό μέχρι τη σιωπηρή αποδοχή και στήριξη της συμμετοχής. Κάποιες συλλογικότητες εξέφρασαν γραπτά ή προφορικά τη διάθεση να «κλείνουν το μάτι» στη συμμετοχή, τακτική που θεωρήσαμε αδιανόητη για οποιοδήποτε πολιτική συλλογικότητα.

Επιπλέον, η επιδερμική επεξεργασία ζητημάτων όπως ο ιμπεριαλισμός έφερε σαν αποτέλεσμα την καταγραφή μιας αντιφατικής θέσης, η οποία δεν είχε κανένα πολιτικό περιεχόμενο πέρα από την αναγνώριση της ύπαρξής του. Ακόμη και τα «21 σημεία» της στρατηγικής προέκυψαν περισσότερο ως μια συρραφή των προτεραιοτήτων κάθε συλλογικότητας για τις μελλοντικές δράσεις της ομοσπονδίας παρά ως προϊόν ουσιαστικής ζύμωσης και διαπίστωσης ενός κοινού προσανατολισμού. Όλα αυτά μας οδήγησαν σε νέες, ακόμη σοβαρότερες επιφυλάξεις και προβληματισμούς σε σχέση με την συμμετοχή μας στο κάλεσμα για τη διενέργεια του ιδρυτικού συνεδρίου της ΑΟ.

Η τελική μας απόφαση να παραμείνουμε στο εγχείρημα και να συμμετάσχουμε στην ίδρυση της ΑΟ πάρθηκε μετά από εκτενείς συζητήσεις και προβληματισμό στο εσωτερικό μας. Η πορεία του εγχειρήματος μετά τη διάσπαση εμφανιζόταν διαφοροποιημένη. Γρήγορα μάς έγινε κατανοητό πως μια νέα ισορροπία μεταξύ των ομάδων και μια διαφορετική αντίληψη εδραιώθηκε ως οδηγός αυτής της πολιτικής προσπάθειας. Μπορούμε να πούμε πως (σε γενικές γραμμές) οι όποιες διαφωνίες πριν την διάσπαση αποδεικνύονταν γόνιμες και ο πολιτικός διάλογος -παρά τις αναπόφευκτες εντάσεις και συγκρούσεις- στις περισσότερες περιπτώσεις απέδιδε καρπούς. Στη νέα συνθήκη, ήταν εμφανές πως υπήρχε μια πλειοψηφική διάθεση να παρακαμφθεί η ουσιαστική πολιτική ζύμωση πάνω στα ανοιχτά ζητήματα, με σκοπό να γίνει γρήγορα το ιδρυτικό συνέδριο και να εισέλθουν νέες ομάδες. Αντιληφθήκαμε αυτή τη βιασύνη ως έναν άτυπο αγώνα δρόμου απέναντι στην άλλη οργανωτική προσπάθεια για το ποιος θα πάρει τα πρωτεία της ανακοίνωσης της δημιουργίας οργάνωσης.

Παρότι όλες οι ενδείξεις που είχαμε συνηγορούσαν υπέρ της αποτυχίας του εγχειρήματος, πήραμε και πάλι την απόφαση να συνεχίσουμε την προσπάθεια εντός του. Αν και αναγνωρίζαμε ουσιαστικότερες διαφωνίες με κάποιες συλλογικότητες, θεωρήσαμε ότι με άλλες, βάσει των κατατεθειμένων θέσεων στις προσυνεδριακές συναντήσεις, υπήρχε ικανοποιητική κοινότητα θέσεων. Όπως θα εξηγήσουμε στη συνέχεια, η εκτίμηση αυτή απο-

δείχθηκε πολιτικά άστοχη. Θεωρήσαμε επίσης ότι ένα αμιγώς πολιτικό πεδίο με δομή και όργανα, όπως οφείλει να είναι μια ειδική αναρχική οργάνωση, είναι το καλύτερο μέσο για να ξεπεραστούν διαφωνίες μέσω της ζύμωσης και της διαπάλης των ιδεών. Πολλώ δε μάλλον κατά τον πρώτο χρόνο της πειραματικής λειτουργίας της οργάνωσης, ο οποίος για εμάς θα αποτελούσε ένα δοκιμαστικό στάδιο τόσο εφαρμογής των μέχρι τότε συμφωνιών μας όσο και βαθύτερης πολιτικής ζύμωσης των συλλογικοτήτων σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο.

Με βάση το παραπάνω σκεπτικό, επιμείναμε στην προσπάθειά μας να συνεχίσουμε να παλεύουμε για ένα εγχείρημα το οποίο αποτελούσε στρατηγικό μας στόχο και στη συγκρότηση του οποίου είχαμε συμβάλει από την αρχή με το μέγιστο των πολιτικών μας δυνάμεων. Στη συνέχεια του κειμένου, ακολουθεί ο απολογισμός της πορείας μας στο εσωτερικό της ΑΟ, υπό το πρίσμα των αιτιών αποχώρησής μας, τον Μάρτιο του 2016.

Αιτίες αποχώρησής μας από την ΑΟ

1. Διαφορετικές στρατηγικές και αντιλήψεις αγώνα

Όπως ήδη αναφέραμε, η χάραξη κοινής στρατηγικής τέθηκε από εμάς ως «κόκκινη γραμμή» για τη συμμετοχή μας στη νέα πρωτοβουλία. Αφενός διότι θεωρούσαμε αδύνατον να προχωρήσουμε σε συνέδριο χωρίς να υπάρχουν καταγεγραμμένες οι βασικές κατευθύνσεις της ΑΟ, αφετέρου γιατί θεωρήσαμε σημαντικό να αναδειχθούν και να επιλυθούν διαφωνίες που ήδη διαβλέπαμε (κάποιες είχαν ήδη προκύψει). Ωστόσο, η προσυνεδριακή συζήτηση για τη στρατηγική χαρακτηρίστηκε από προχειρότητα, βιασύνη και επιδερμική επεξεργασία. Τα «21 σημεία» που προέκυψαν ως αποτέλεσμα αυτής της συζήτησης αποκρυσταλλώνουν αυτόν ακριβώς το χαρακτήρα. Αποτελέσαν περισσότερο μια λίστα των επιμέρους στοχεύσεων κάθε συλλογικότητας παρά έναν από κοινού συνδιαμορφωμένο στρατηγικό προσανατολισμό. Υπήρχαν σημεία τα οποία, αν και σε επίπεδο κειμένου φάνοταν ως επιδεχόμενα πολλαπλών ερμηνειών, έκρυβαν πίσω τους ουσιαστικές διαφορές και διαφωνίες, ενώ αποκάλυπταν ακόμη και αντιφάσεις μεταξύ των «21 σημείων» και του καταστατικού. Τέτοια σημεία αντιφάσεων, για παράδειγμα, αφορούν τη σχέση της ΑΟ με τις κοινωνικές/ταξικές δομές (τις στηρίζει ή τις δημιουργεί;) και το ρόλο της στους κοινωνικούς/ταξικούς αγώνες (συμμετέχει σ' αυτούς προσπαθώντας να τους εμπλουτίσει με τα προτάγματά της ή τους διεξάγει η ίδια;). Θεωρούμε ότι στην πραγματικότητα, το κείμενο των «21 σημείων» είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό της αντίληψης και των περιεχομένων της ΑΟ από ό,τι το ίδιο το καταστατικό της. Το γενικόλογό περιεχόμενό του υποσκιάζει ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στη στρατηγική, οι οποίες τελικά άρχισαν να γίνονται φανερές ήδη από το πρώτο διάστημα λειτουργίας της ΑΟ.

Έτσι, παρά την καταγεγραμμένη συμφωνία σε μια σειρά ζητημάτων, όπως αυτή αποτυπώνεται στο υπάρχον καταστατικό της ΑΟ, στην πραγματικότητα συνυπήρχαμε με συλλογικότητες με εντελώς διαφορετικές στρατηγικές και αντιλήψεις αγώνα (βέβαια, το ότι αρκετές συλλογικότητες έδιναν διαφορετική βαρύτητα στο καταστατικό έγινε αργότερα φανερό σε εμάς, όπως θα περιγράψουμε παρακάτω). Διαφορετικές στρατηγικές και αντιλήψεις που οφείλονται στη διαφορετική κατανόηση του ρόλου μιας αναρχικής οργάνωσης στο ευρύτερο κοινωνικό/ταξικό πεδίο. Το από ποια θέση και με ποια στόχευση δηλαδή θα δώσει τους αγώνες της.

1.α. Αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του αναρχικού λόγου και αναρχικής δράσης

Η αναγνώριση της αναγκαιότητας για «αποτελεσματικότητα» ήταν κοινή στο εσωτερικό

της ΑΟ. Ωστόσο, αντιληφθήκαμε, σχετικά αργά (κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τη στρατηγική της ΑΟ), την διαφορετική νοηματοδότηση της συγκεκριμένης λέξης από τις συλλογικότητές της. Τόσο τα κείμενα του καταστατικού και των «21 σημείων» όσο και η ίδια η εμπειρία μας μέσα στην ΑΟ μάς οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι υπήρχαν δύο διαφορετικές αντιλήψεις όσον αφορά το τι νοείται ως αποτελεσματικότητα και το πώς αυτή επιτυγχάνεται.

Για πολλές από τις συλλογικότητες της ΑΟ η αποτελεσματικότητα εντοπιζόταν κατά κύριο λόγο στην παραγωγή άμεσων πολιτικών αποτελεσμάτων, τη δημιουργία πολιτικών γεγονότων από τις δικές της δυνάμεις, από το πλήθος των συλλογικοτήτων και των συντρόφων/ισσών που την απάρτιζαν. Σε δράσεις οι οποίες θα έπρεπε να είναι ήχηρες-θεαματικές («να μπορούν με ασύμμετρο τρόπο να επιτυγχάνουν με λίγους πόρους μεγάλο πολιτικό αντίκτυπο»), με κεντρικό στόχο την απόσπαση θετικών σχολίων από μέρος του κινήματος και του υπόλοιπου κοινωνικού σώματος. Το επιθυμητό αποτέλεσμα θα ήταν το να ενισχυθεί ποσοτικά η οργάνωση, να γίνει ένας ισχυρός πολιτικός πόλος, ένας ακόμη παίκτης στην κεντρική πολιτική σκακιέρα. Αυτό γινόταν εν πολλοίς αντιληπτό ως «κεντρική πολιτική παρέμβαση». Κρίναμε αυτού του τύπου τη δράση ως προπαγάνδα «από τα πάνω» και «από τα έξω». Ως δράση αποσπασματική, χωρίς συνέπεια και συνεχή παρουσία σε συγκεκριμένους κοινωνικούς-εργασιακούς χώρους, χωρίς συγκεκριμένο κοινωνικό έρεισμα. Ως δράση η οποία μπορεί να παράγει χειροκροτητές αλλά ούτε σκοπεύει ούτε μπορεί να συμβάλει στη συγκρότηση χειραφετημένων συνειδήσεων. Ως δράση η οποία, σε τελική ανάλυση, αναπαράγει τη λογική της ανάθεσης.

Για εμάς, η αποτελεσματικότητα μιας αναρχικής οργάνωσης κρίνεται από την δυνατότητά της να συμβάλλει, προπαγανδίζοντας με το λόγο και τη δράση της, στην ριζοσπαστικοποίηση συνειδήσεων προς μια ελευθεριακή κατεύθυνση. Η αποτελεσματικότητα της αναρχικής παρέμβασης και προπαγάνδας δεν μετριέται σε βραχυπρόθεσμη κλίμακα με γνώμονα το πόσο «ήχηρές» ή «με επικοινωνιακό αντίκτυπο» είναι οι δράσεις μας. Για εμάς, δεν υπάρχουν «εύκολοι και σύντομοι» δρόμοι προς την κοινωνική επανάσταση. Η αποτελεσματικότητα μετριέται βάσει του πόσο βαθιές ρωγμές ανοίγουμε στον κοινωνικό ιστό και του κινηματικού βάθους που αποκτά η αναρχική θεώρηση και πρακτική, κάτι που απαιτεί επίπονη και συστηματική δουλειά στα βασικά κοινωνικά μας πεδία. Με δουλειά στη βάση, στην καθημερινότητα, μέσα από τη συμμετοχή σε κοινωνικά-ταξικά εγχειρήματα και τη στήριξη των αγώνων τους, με στόχο τη διασύνδεση των επιμέρους αγώνων και τη συνολικοποίηση-ριζοσπαστικοποίηση των μερικών-αιτηματικών αγώνων προς την επαναστατική-απελευθερωτική προοπτική. Αυτός είναι για εμάς και ο προσανατολισμός που οφείλει να έχει η κεντρική πολιτική παρέμβαση. Η παρέμβαση αυτή αποσκοπεί στο να ορίζουμε εμείς με κινηματικούς όρους τη δική μας πολιτική ατζέντα μέσα από τους αγώνες που στηρίζουμε/συμμετέχουμε, χωρίς να τρέχουμε πίσω από την κρατική ατζέντα ρίχνοντας φωτοβολίδες.

Οι διαφορετικές αντιλήψεις για την αποτελεσματικότητα δεν μπορούν παρά να συνοδεύονται από διαφορετικά μέσα για την επίτευξή της. Όταν κανείς έχει σαν σκοπό το να στριμωχτεί στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό για την προώθηση του «πολιτικού brand name», αναπόφευκτα θα καταφύγει σε μέσα που εξυπηρετούν ακριβώς αυτήν την προοπτική. Όταν δηλαδή προσπαθεί να πείσει ότι αποτελεί κάποιου είδους «υπεύθυνη πολιτική δύναμη», που πρέπει να τοποθετηθεί πολιτικά πάνω σε όσα ζητήματα προωθεί το κράτος ως κεντρικά πολιτικά θέματα, θεωρώντας πως με αυτόν τον τρόπο μπορεί να καθορίσει ή έστω να διαμορφώσει επαναστατικές/εξεγερσιακές συνθήκες.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα υπερίσχυσης αυτού του τύπου της αποτελεσματικότητας εις βάρος της αναρχικής θεώρησης αποτέλεσε το δημοψήφισμα του 2015. Πριν το δημοψήφισμα είδαμε αρκετές συλλογικότητες (εντός και εκτός ΑΟ) να σιγοντάρουν είτε ανοιχτά είτε καλυμμένα την ψήφο στο «ΟΧΙ». Με διάφορα σοφίσματα (μέχρι και ο Ντουρούτι

επιστρατεύτηκε για να δικαιολογήσει θέσεις και στάσεις) και ανιστόρητες συγκρίσεις, θεώρησαν ότι επαναλαμβάνουν τη στάση της CNT στην Ισπανία του '36. Της CNT του 1,5 εκατομμυρίου μελών και των 30 χιλιάδων φυλακισμένων αγωνιστών, στα πρόθυρα ενός πραξικοπήματος...

Θέση συλλογικότητας εντός ΑΟ ήταν το να κλείνουμε το μάτι στο «ΟΧΙ», η οποία εκφράστηκε στη συνέχεια μέσω αφίσας. Τη θέση αυτή τη θεωρήσαμε αδιανόητη για οποιαδήποτε πολιτική συλλογικότητα, πολλώ δε μάλλον για αναρχικές συλλογικότητες.. Η ευθύνη της προπαγάνδισης μιας πολιτικής θέσης βαραίνει όσους την προτείνουν, χωρίς εσκεμμένες αοριστίες και ασάφειες οι οποίες μπορούν ανάλογα με την πορεία των γεγονότων να αναιρεθούν κατά το δοκούν. Έχοντας πάρει σαφέστατη θέση με εκτενές κείμενο υπέρ της αποχής (<http://kathodon.espivblogs.net/?p=954>), είναι προφανές ότι αρνηθήκαμε κάθε κοινή δράση ή λόγο μέσω της υπό δημιουργία ΑΟ για το θέμα. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων για το ζήτημα αυτό, στις οποίες εκθέσαμε την επιχειρηματολογία μας, βρεθήκαμε στη θέση των «κατηγορούμενων» για «αναρχική καθαρότητα» και «ιδεοληψίες». Κρίνοντας, ακόμη και εκ του αποτελέσματος, η στήριξη και το κλείσιμο του ματιού στο «ΟΧΙ» αποδείχθηκαν και με «τακτικούς» όρους αποτυχημένα. Κανένα από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα (εξεγερσιακά γεγονότα, παλλαϊκά μέτωπα αντίστασης κ.λπ.) δεν ευοδώθηκε.

Αντίστοιχο παράδειγμα αποτελεί η θέση για τα ΜΜΕ. Η θέση μας ήταν ότι η μοναδική περίπτωση στην οποία θα συμφωνούσαμε με την αποστολή κειμένου σε αυτά θα ήταν σε ενδεχόμενο που κινδύνευε άμεσα η ζωή συντρόφου/ισσας από τους κρατικούς μηχανισμούς (ως μέσο προστασίας του/ης και μόνο εφόσον εξασφαλίζεται η μη αλλοίωσή του λόγου μας με οποιονδήποτε τρόπο). Σε καμία άλλη περίπτωση και για κανέναν άλλο λόγο. Και εδώ, η κατάληξη του διαλόγου οδήγησε σε διατυπώσεις στο καταστατικό οι οποίες είναι από μόνες τους αρκετά εύγλωττες: ενώ από τη μια «*Η αναρχική ομοσπονδία στέκεται αρνητικά απέναντι σε κάθε ΜΜΕ που βασίζεται στην δημοσιογραφική επαγγελματική διαμεσολάβηση και την κεφαλαιοκρατική λειτουργία.*» και «*Η οργάνωση συνολικά εκφράζεται από τα δικά της μέσα. Δεν χρησιμοποιεί, ούτε απευθύνεται σε ΜΜΕ*», από την άλλη «*Οι ομάδες της ομοσπονδίας έχουν την αυτονομία της δικής τους πολιτικής απέναντι στα ΜΜΕ*» Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν, μέσω αυτής της διάκρισης ΑΟ – συλλογικότητας, υπό το πρόσχημα της αυτονομίας, επιτυγχάνεται τόσο η επίσημη διατύπωση μιας «ορθής πολιτικής θέσης» όσο και το ξεπέραςμα των «ιδεολογικών αγκυλώσεων» προκειμένου να γίνει αποτελεσματικότερη (αλλά με τους όρους που προαναφέραμε) η παρέμβαση της ΑΟ.

Η αποσύνδεση της τακτικής από τη στρατηγική και, κυρίως, από τις πολιτικές αρχές προς χάριν κάποιας «αποτελεσματικότητας» δεν είναι νέο πολιτικό φαινόμενο. Εδώ και πολλές δεκαετίες ονομάζεται οπορτουνισμός¹. Το να θεωρεί κανείς ότι, προκειμένου να δράσει «αποτελεσματικά», πρέπει να υιοθετήσει τακτικές άλλων πολιτικών χώρων, σημαίνει ότι αντιλαμβάνεται πως η πολιτική του θεώρηση δεν μπορεί να επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα και αποφασίζει να την παρακάμψει.

Όταν όμως η «αποτελεσματικότητα» μετατρέπεται από στόχος σε πρόταγμα, αυτή η παράκαμψη φτάνει να καθιστά ρευστές και τις πολιτικές αρχές. Η αλλαγή πολιτικών αντιλήψεων είναι πάντοτε σεβαστή, αρκεί να δηλώνεται ως τέτοια και να μην προσπαθεί

1 Καιροσκοπισμός ή οπορτουνισμός. Αρχικά, ονομάστηκε έτσι η πολιτική στάση που διαμορφώνεται με βάση τις συγκυρίες και όχι κάποιες αρχές ή ηθικές αξίες, στοχεύοντας στην επίτευξη μικροπολιτικών συμφερόντων ή ιδιοτελών σκοπών. Ο οπορτουνισμός μπορεί να αφορά ένα άτομο, μια πολιτική ομάδα (φράξια) ή κόμμα. Ως τρόπος ζωής, σημαίνει την προσπάθεια κάποιου να αξιοποιήσει τρέχουσες ευκαιρίες, για να αποκομίσει υλικά οφέλη και να επιτύχει τους στόχους του, αγνοώντας ηθικές αρχές και αξίες. (Α. Αδαμαντίδης, *Λεξικό των -ισμών*, εκδόσεις “Γνώση”, 2003)

να πλασαριστεί ως «νέα», «καινοτόμα», «ρηξικέλευθη» αναρχική πρακτική. Ανά τις δεκαετίες, σύντροφοι/ισσες είχαν τουλάχιστον την πολιτική εντιμότητα να παραδεχτούν τα παραπάνω και να αποποιηθούν την αναρχική τους ταυτότητα, υιοθετώντας μαρξιστικές ή άλλες θεωρίες και πρακτικές.

1.β. Ηγεμονία των ιδεών δια της πειθούς ή πολιτική δια της ισχύος;

Παρότι η ΑΟ ξεκίνησε διακηρύσσοντας ότι φιλοδοξεί να ξεπεράσει ορισμένες από τις παθογένειες του «χώρου», τελικά κατέληξε να αναπαράγει τις περισσότερες από αυτές. Μια τέτοια παθογένεια ήταν και η ακολούθηση της πεπατημένης όσον αφορά τις θεματικές, τους τρόπους και τα πεδία δράσης, χωρίς την χάραξη κάποιας ουσιαστικής στρατηγικής. Όταν όμως «δεν κοιτάς εκεί που θες να πας, θα πας εκεί που κοιτάς». Όταν, δηλαδή, η στρατηγική δεν είναι συνειδητά καθορισμένη, οι τακτικές επιλογές ουσιαστικά τείνουν να καθορίζουν ένα μοτίβο πολιτικής δράσης, το οποίο στην πραγματικότητα μετατρέπεται έμμεσα σε στρατηγική. Όπως αναφέραμε παραπάνω, τα «21 σημεία» της στρατηγικής αποτέλεσαν μια τέτοια συρραφή επιμέρους τακτικών στόχων, οδηγώντας στο να προσανατολιστεί η ΑΟ στην αναζήτηση πεδίων όπου θα μπορούσε να παρέμβει ηχηρά.

Η τακτική της ΑΟ προσανατολίστηκε γύρω από την παρέμβαση στο «κεντρικό πολιτικό σκηνικό», βάσει της αντίληψης που περιγράψαμε παραπάνω, η οποία ιεραρχούνταν πρώτη στις στοχεύσεις της, ενώ για ορισμένες ομάδες, αποτελούσε μάλλον και το μοναδικό πεδίο ανάπτυξης της οποιας δράσης. Η ΑΟ απέβλεπε στη δημιουργία για τον εαυτό της μιας εικόνας πολιτικού πόλου που αφενός θα «τραβήξει» το κίνημα μπροστά (όσον αφορά την απεύθυνση στο εσωτερικό του κινήματος) και αφετέρου θα προωθήσει κοινωνικά την εικόνα των αναρχικών ως εκείνων που διεξάγουν εργολαβικά τον πόλεμο ενάντια στο κράτος. Στόχος ήταν από τη μία η ποσοτική μεγέθυνση της ΑΟ με ομάδες και συντρόφους/ισσες και από την άλλη η κοινωνική αποδοχή ή και επικρότηση. Αντιληφθήκαμε ότι η ποσοτική μεγέθυνση δεν αφορούσε στην διεισδυτικότητα των αναρχικών προταγμάτων στο κοινωνικό/ταξικό πεδίο, αλλά την ποσοτική ισχυροποίησή της ΑΟ ως πολιτικού φορέα.

Διαφωνήσαμε με αυτές τις στοχεύσεις και το εξηγήσαμε σε κάθε ευκαιρία, θεωρώντας ότι πρόκειται για λογικές που ανάγουν την πολιτική σε μάχη μεταξύ αναρχικών και κράτους. Τοποθετούν το πολιτικό υποκείμενο στη θέση αυτού που θα διεξάγει τον αγώνα και θα προετοιμάσει την επανάσταση για λογαριασμό της τάξης μας, και όταν θα έρθει η ώρα θα καλέσει τις «μάζες» να το στηρίξουν. Για εμάς, το ζήτημα δεν είναι αν θα είναι οι αναρχικοί ή το κράτος που θα επιβάλουν τη βούλησή τους στο κοινωνικό σύνολο. Βασικός μας στόχος ως αναρχικοί είναι το μπόλιασμα των κοινωνικών/ταξικών αγώνων με τους σκοπούς και τα μέσα που προτάσσουμε, προσδίδοντάς τους το οραματικό στοιχείο της κοινωνικής επανάστασης, για τον ελευθεριακό κομμουνισμό. Ο πολιτικός αγώνας είναι κυρίως ένας αγώνας για την ηγεμονία των ιδεών.

Ο τρόπος, όμως, που θα ηγεμονεύσουν οι ιδέες σου, δια της πειθούς και του παραδείγματος ή δια της ισχύος και της «δύναμης», χαρακτηρίζει τον πολιτικό αγώνα που διεξάγεις. Όταν αντιμετωπίζεις την πολιτική ως ζήτημα ισχύος, αρχίζεις και να ανακαλύπτεις (ή και να εφευρίσκεις) και ενδοκινηματικούς «εχθρούς». Η διάθεση για επίδειξη ισχύος προς τα «έξω» ήταν απλά θέμα χρόνου να μεταφερθεί και στο «εσωτερικό» του «χώρου» (και τελικά και στο εσωτερικό της ΑΟ). Αυτό συνέβη όταν προέκυψε διαμάχη μεταξύ της περιφέρειας Αθήνας της ΑΟ και αυτοοργανωμένου στεκιού της Αθήνας με αφορμή περιστατικό ενδοκινηματικής βίας προς μέλος συλλογικότητάς της από μέλος του στεκιού. Η διαχείριση αυτού του ζητήματος κατέληξε να γίνεται με όρους επίδειξης ισχύος από τη μεριά της συλλογικότητας παρά τις περί του αντιθέτου αρχικές αποφάσεις της περι-

φέρειας, χωρίς τελικά η τελευταία να διαχωρίζει τη θέση της από αυτού του τύπου τη διευθέτηση.

1.γ. Ιεράρχηση της δράσης πάνω από την πολιτική συμφωνία

Βασικός στόχος και κυρίαρχη αντίληψη της πλειοψηφίας των συλλογικοτήτων της ΑΟ ήταν η κατάκτηση της ενότητας στο εσωτερικό της μέσω της δράσης, ανεξάρτητα από αν η ενότητα αυτή απορρέει από συνδιαμόρφωση, καταστατικές συμφωνίες, στρατηγική και τακτική στόχευση ή έρχεται ακόμη και σε αντιπαράθεση με αυτά. Εξίσου βασική στόχευση ήταν και η ποσοτική μεγέθυνση της ΑΟ μέσω της προβολής των δράσεών της. Μια βιασύνη προκειμένου να γίνουν «πράγματα» επικράτησε η δράση αποσυνδέθηκε σε μεγάλο βαθμό από την θεωρητική επεξεργασία και την πολιτική ζύμωση, ενώ προβαλλόταν ως η κυρίαρχη βάση επάνω στην οποία θα «χτιζόταν» η ΑΟ. Η επιτακτικότητα αυτή υιοθετήθηκε από την πλειοψηφία των ομάδων της ΑΟ, ακόμη και από ομάδες που αρχικά δεν ασπάζονταν έναν στείρο πρακτικισμό, επικρατώντας ως κυρίαρχο πνεύμα στο εσωτερικό της. Η ζύμωση πριν από κάθε προτεινόμενη δράση και η ουσιαστική συνδιαμόρφωση των περιεχομένων της παραμεριζόταν προκειμένου να υλοποιηθεί πιο γρήγορα, καθώς μέσω των δράσεων υποτίθεται ότι θα χτιζόταν και η ενότητα. Η τήρηση των συμφωνημένων κατευθύνσεων και διαδικασιών του καταστατικού σε πολλές περιπτώσεις αντιμετωπίστηκε ως άκαιρη, πολυτέλεια ή ακόμη και τυπολατρία. Η ποιοτική αναβάθμιση των περιεχομένων του αγώνα γινόταν αντιληπτή ως υπονομευτική απέναντι στην ποσοτική μεγέθυνση της ΑΟ και την παραγωγή δράσεων στα πρώτα στάδιά της, καθιστώντας αμφοότερες πρακτικά αδύνατες.

Η αντίληψη αυτή είχε συγκεκριμένα, απτά και πολύ «πρακτικά» αποτελέσματα, τα οποία υπονόμειαν και τη δράση την ίδια. Για παράδειγμα, λίγο πριν το ιδρυτικό συνέδριο της ΑΟ, το Σεπτέμβριο του 2015, προτάθηκε ως αντιεκλογική δράση να στηρίξουμε ήδη ανακοινωμένη (με συγκεκριμένα πολιτικά χαρακτηριστικά) συγκέντρωση στην Αθήνα συνδιοργανωμένη από άλλο εγχείρημα και ομάδα της ΑΟ. Όταν επιχειρήσαμε να εκφράσουμε τις διαφωνίες μας πάνω στα περιεχόμενα του συγκεκριμένου καλέσματος, προτεινόμενες μια άλλη δράση με τα δικά μας πολιτικά χαρακτηριστικά ως ΑΟ, υπήρξε πλήρης άρνηση συζήτησης πάνω σε οποιαδήποτε κίνηση εκτός της συγκεκριμένης, με επιχείρημα την πίεση χρόνου. Έτσι, προτείναμε τη μη συμμετοχή μας στη δράση και την υλοποίησή της από τις υπόλοιπες ομάδες. Ούτε αυτή η πρόταση έγινε αποδεκτή, γιατί θεωρήθηκε ότι «θα έδινε εικόνα διάσπασης προς τα έξω». Αποτέλεσμα ήταν ούτε ζύμωση να πραγματοποιηθεί, ούτε δράση να γίνει στην Αθήνα. Ένα άλλο παράδειγμα αποτελεί η πορεία για το προσφυγικό τον Νοέμβριο του 2015, στο πρώτο ανοιχτό κάλεσμα της ΑΟ για δράση. Η, έστω και ελλιπής και πρόχειρη, ζύμωση που προηγήθηκε του καλέσματος προέκυψε μετά από δική μας επιμονή και το έλλειμμα πολιτικού περιεχομένου ήταν εμφανές στις συζητήσεις για τη διοργάνωση της πορείας. Η προπαγάνδωση της πορείας ήταν επίσης ελλιπής ενώ δεν ακολούθησε καν απολογιστική συνέλευση. Επιπλέον, αρκετές είναι οι περιπτώσεις στις οποίες η ΑΟ καλούσε/συμμετείχε σε δράσεις με ελλιπείς διαθεσιμότητες και ελάχιστη έως μηδαμινή οργάνωση.

Με την ίδια αντίληψη περί ιεράρχησης της δράσης πάνω από την πολιτική συμφωνία θεωρούμε ότι σχετίζεται και η θέση της ΑΟ σχετικά με τη σύμπραξη συλλογικοτήτων της με ομάδες/συλλογικότητες άλλων ιδεολογικών κατευθύνσεων. Και σε αυτή τη θεματική τέθηκε από συλλογικότητες της ΑΟ το ζήτημα της «προτεραιότητας» και της «αποτελεσματικότητας» των δράσεών (όσο περισσότεροι τόσο καλύτερα) αλλά και το ζήτημα της πολιτικής «εγγύτητας» με διάφορους αριστερούς.

Επιπλέον, ομάδες της επαρχίας υποστήριξαν ότι οι συνθήκες των τοπικών κοινωνιών

στις οποίες δρουν επέβαλαν την αναγκαιότητα για πολιτικές συμπράξεις μαζί τους. Εκφράσαμε τη θέση μας για τη μη συνυπογραφή κειμένων με μη αναρχικές ομάδες ή κόμματα, αφού η συνυπογραφή προϋποθέτει τη συνδιαμόρφωση. Δεν θεωρούμε ότι μπορεί να υπάρξει συνδιαμόρφωση αναρχικών και μαρξιστικών θέσεων σε οποιοδήποτε ζήτημα. Η ανταγωνιστικότητα θεμελιωδών αρχών, θέσεων και αντιλήψεων για τον κοινωνικό/ταξικό αγώνα (όπως π.χ. στο ζήτημα του κράτους) δεν επιτρέπουν τη συνδιαμόρφωση με μαρξιστογενείς, κρατιστικές ομάδες ή κόμματα. Κάθε τέτοιου τύπου σύμπραξη θολώνει και αποδυναμώνει τα αναρχικά προτάγματα και τις θέσεις, συμβάλλει στη μετατροπή των αναρχικών σε μια ακόμα συνιστώσα της «ευρύτερης αριστεράς» (ίσως την πιο δυναμική -με όρους συγκρουσιακότητας- μεν, συνιστώσα δε). Διευκρινίζουμε ότι τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι δεν μπορούμε να βρεθούμε σε κοινά πεδία κοινωνικών/ταξικών αγώνων με ανθρώπους της τάξης μας που ανήκουν πολιτικά στην αριστερά.

Ταυτόσημη είναι η θέση μας και για τη δημιουργία πολιτικών μετώπων. Προϋπόθεση για τη δημιουργία ενός πολιτικού μετώπου είναι συμφωνία ως προς τους σκοπούς του και τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει για να τους πετύχει. Ούτε οι σκοποί μας ούτε τα μέσα μας μπορούν να συντεθούν με τα αντίστοιχα μαρξιστικά (είτε αυτά είναι σοσιαλδημοκρατικά είτε σταλινικά είτε τροτσικιστικά είτε οτιδήποτε άλλο).

Είθισται για μεγάλο μέρος του «χώρου» να θεωρούνται σύντροφοι κάθε ένοπλη αντικαπιταλιστική-αντιιμπεριαλιστική γκρούπα ή κόμμα. Πρόκειται, κατά τη γνώμη μας, για φετιχοποίηση των συγκεκριμένων μέσων πάλης και αγώνα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψιν το συνολικότερο πρόταγμα του, το οποίο πολλές φορές είναι μέχρι και εχθρικό απέναντι στην αναρχική θεώρηση και τους/ις αναρχικούς/ες. Δεν θεωρούμε συντροφικό κανένα αριστερό κόμμα (ειρηνικό ή ένοπλο). Για εμάς η διάκριση από την αριστερά δεν έχει να κάνει με το πόσο βίαια ή μη μέσα χρησιμοποιεί κανείς. Είναι διάκριση σε αρχές, στρατηγική και προτάγματα. Η αλληλεγγύη μας σε αριστερούς/ες αγωνιστές/ριες είναι πάντα κριτική και εκκινεί από την αντίθεσή μας προς την κρατική βία και καταστολή, όταν αυτή ασκείται σε κομμάτια της τάξης μας.

Από την άλλη, υπερασπιζόμαστε τη δημιουργία κοινωνικών/ταξικών μετώπων (στο οποία μπορεί να συμμετέχει οποιοσδήποτε ενστερνίζεται τους στόχους τους). Σε ένα σωματείο ή μια συνέλευση γειτονιάς, για παράδειγμα, μπορούν και πρέπει να συνυπάρχουν και να συμπράττουν άνθρωποι ποικίλων ιδεολογικών καταβολών (με ένα μίνιμουμ αξιακό πλαίσιο). Έτσι, δεν περιμένουμε από τέτοια εγχειρήματα να παράγουν αναρχικό λόγο, καθώς η μετατροπή τους σε «αναρχικά» θα ερχόταν σε αντίφαση με τη βάση πάνω στην οποία δημιουργήθηκαν. Κεντρικός στόχος τέτοιων δομών είναι πρωτίστως η ικανοποίηση των κοινών σε όλους άμεσων αναγκαιοτήτων, σε αντίθεση με τους στόχους μιας πολιτικής συλλογικότητας/ομάδας/οργάνωσης, οι οποίοι αφορούν στο συνολικό κοινωνικό μετασχηματισμό.

Ωστόσο, αυτό που τελικά αποτυπώθηκε στο καταστατικό αντικατοπτρίζει και την κατάληξη του διαλόγου πάνω στο ζήτημα των συμπράξεων. Άλλα ισχύουν για την ΑΟ, άλλα για τις συλλογικότητες:

Η ομοσπονδία δεν συνυπογράφει με θεσμικά, καθεστωτικά σχήματα ή σχήματα με εξουσιαστικές πολιτικές αντιλήψεις και κόμματα.

Οι αναρχικές ομάδες που συναποτελούν την ομοσπονδία δεν συνυπογράφουν με καθεστωτικά ή θεσμικά σχήματα και κόμματα.

2. Αφορμαλισμός/Αθέτηση συμφωνιών και τρόπου λειτουργίας

Η «οργανωτική χαλαρότητα» που είχε διαποτίσει την ΑΟ ήταν φανερή και στις διαδικασίες των οργάνων της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο τρόπος διεξαγωγής των Γενικών Συμβουλίων, στα οποία λαμβάνονταν οι βασικές αποφάσεις της. Οι διαδικασίες διακατέχονταν από ένα παρειϊστικό κλίμα, ενώ ταυτόχρονα προωθούνταν από τις περισσότερες συλλογικότητες μια αντίληψη «οικογενειακής ενότητας», για χάρη της οποίας έπρεπε από τη μία να αποφεύγουμε τις εσωτερικές διαφωνίες, και από την άλλη να μην αφήνουμε όσες υπάρχουν να βγαίνουν «προς τα έξω».

Οι προσπάθειές μας για καλύτερη προετοιμασία των προγραμματιζόμενων δράσεων, είτε ως προς το περιεχόμενο, είτε ως προς την υλοποίηση, παρακάμπτονταν γρήγορα. Οι προτάσεις για δράσεις, συμμετοχή σε καλέσματα και παραγωγή ανακοινώσεων, ερχόντουσαν η μία μετά την άλλη, με τα ζητήματα περιεχομένων και προετοιμασίας που, τις περισσότερες φορές, προέκυπταν είτε να παραπέμπονται επ' αόριστον στα όργανα, είτε να παρακάμπτονται εντελώς, είτε να αφήνονται στην πεπατημένη (αναλαμβάνει ένας/μία να οργανώσει/γράψει). Όπως ακριβώς δηλαδή «οργανώνονταν» κατά κύριο λόγο τα πράγματα στο γνωστό σε όλους/ες αφορμαλιστικό μοντέλο· στο πόδι, χωρίς αναλήψεις ευθυνών, και εκτός διαδικασιών. Φαινόμενα τα οποία ελπίζαμε (εμείς τουλάχιστον) να καταπολεμήσουμε δημιουργώντας μια οργάνωση, όχι να τα αναπαράγουμε. Τα αποτελέσματα ήταν τα αναμενόμενα, ακόμη και με εντελώς πρακτικούς όρους. Διαθεσιμότητες που δεν δηλώνονταν ή δεν εμφανίζονταν ποτέ, κανονισμένα ραντεβού για μεταφορά σημαιών και πανό που δεν πραγματοποιήθηκαν, φωτοτυπίες κειμένων που δεν βγήκαν ποτέ ώστε να μοιραστούν σε πορείες στις οποίες καλούσαμε.

Αντίστοιχο παράδειγμα αυτού του τύπου λειτουργίας αποτέλεσε η πρώτη ανοιχτή δημόσια κίνηση της ΑΟ μετά την εκδήλωση παρουσίας της. Προτάθηκε η διεξαγωγή ενός πάρτι, καθώς το ταμείο της ΑΟ δεν επαρκούσε για την κάλυψη των εξόδων (προπαγανδιστικό υλικό, υλικοτεχνικό εξοπλισμό) των προγραμματισμένων δράσεων. Αρχικά διαφωνήσαμε με τη συγκεκριμένη πρόταση, καθώς θεωρούσαμε ότι το ταμείο θα επαρκούσε αν οι περισσότερες ομάδες ήταν συνεπείς στην δέσμευση τους για μηνιαία συνεισφορά, άρα θα έπρεπε να στηριχθούμε σε αυτό προτού καταφύγουμε στη λύση του πάρτι. Κάποιες ομάδες όμως δήλωσαν πως αδυνατούσαν και, αφού «ο χρόνος πέρασε», συναινεσαμε στη πρόταση. Μια δεύτερη διαφωνία, στην οποία όμως δεν επιμείναμε, ήταν πως θεωρούσαμε λάθος η πρώτη δημόσια εκδήλωση της ΑΟ, αμέσως μετά την ίδρυσή της, να είναι ένα, κενό πολιτικού περιεχομένου, πάρτι οικονομικής ενίσχυσης.

Κατά τη διαδικασία συνδιαμόρφωσης της αφίσας του πάρτι, δεν υπήρξε έντυπη πρόταση από τη συλλογικότητα που είχε αναλάβει να φτιάξει το προσχέδιο. Η προφορική περιγραφή της συνάντησε ενστάσεις κι έτσι αποφασίστηκε να κατατεθεί έντυπη πρόταση και να εγκριθεί από τις συλλογικότητες. Ωστόσο, μερικές ώρες μετά, το ίδιο βράδυ, είδαμε την αφίσα όπως μας είχε περιγραφεί αρχικά να έχει ήδη δημοσιοποιηθεί στο ίντερνετ, προσπερνώντας κάθε διαφωνία και παρακάμπτοντας κάθε διαδικασία έγκρισης. Το ζήτημα τέθηκε από εμάς στο επόμενο Γενικό Συμβούλιο, όπου ζητήσαμε και συμφωνήθηκε να κατέβει η μη εγκεκριμένη αφίσα, με τις περισσότερες ομάδες ωστόσο να υποβαθμίζουν το ζήτημα επικαλούμενες τον «πειραματικό χρόνο λειτουργίας». Τελικά όμως οι αποφάσεις του Γενικού Συμβουλίου δεν εφαρμόστηκαν, οδηγώντας μας στην τελική απόφαση να ανακοινώσουμε δημόσια τη μη συμμετοχή μας στη διοργάνωση του πάρτι. Η τοποθέτησή μας στο εσωτερικό της ΑΟ ήταν: *Θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη αφίσα της ΑΟ προέκυψε με παντελή έλλειψη συνδιαμόρφωσης των περιεχομένων και της αισθητικής της καθώς και ότι παραβιάστηκε κάθε διαδικασία συνδιαμόρφωσης/έγκρισης, αγνοήθηκαν επιδεικτικά ενστάσεις συλλογικοτήτων, αλλά και αποφάσεων οργάνων (...). Δυσκολευόμαστε να παρακολουθήσουμε το σκεπτικό κατά το οποίο μια εντελώς παράτυπη διαδικασία*

και η εστιθελική υλοποίηση αποφάσεων μιας συλλογικότητας δεν αποτελεί πρόβλημα, ενώ ταυτόχρονα αυτοί που το επισημαίνουν εγκαλούνται ότι «κολλάνε δράσεις». Ειδικά όταν αυτό αιτιολογείται με το «λάθος έγινε, πιθανότατα θα ξαναγίνει» και την επίκληση του πειραματικού χαρακτήρα του πρώτου έτους λειτουργίας της ΑΟ. Η πειραματική λειτουργία αφορά στον πειραματισμό μέσω της εφαρμογής αυτών που έχουμε ήδη συζητήσει επί 3 χρόνια και αποφασίσει, όχι στην αφορμαλιστική καταστρατήγησή τους. Αν δεν επιθυμούμε να τα εφαρμόσουμε, τότε τι ακριβώς θα απολογίσουμε σε ένα χρόνο;

Παράλληλα με τα παραπάνω, τον Οκτώβρη του 2015, η ΑΟ εμφανίστηκε να εκπροσωπείται από μέλη ομάδας της στην εκδήλωση «Crossing Bridges 2015-Party and Politics» στη Γερμανία χωρίς να έχει ενημερωθεί ποτέ για αυτήν. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τις κάθετες πολιτικές διαφωνίες που είχαμε σε σχέση με τη συγκεκριμένη εκδήλωση, μας οδήγησε να θέσουμε το ζήτημα στα όργανα της ΑΟ. Η κατάληξη, μετά από αρκετές συζητήσεις, ήταν η διαβεβαίωση ότι θα αναρτηθεί στο σάιτ της ΑΟ (όταν αυτό θα ετοιμαζόταν) μια ανακοίνωση που θα λέει ότι η ΑΟ δεν είχε κανενός είδους συμμετοχή στη συγκεκριμένη εκδήλωση. Καμία τέτοια ανακοίνωση δεν υπήρξε.

Λίγο καιρό αργότερα, και στα πλαίσια των προσπαθειών επίλυσης της προαναφερθείσας διένεξης μεταξύ της περιφέρειας Αθήνας της ΑΟ και ενός στεκιού της Αθήνας, αποφασίστηκε συνάντηση των δυο μερών. Από τη μεριά μας, συμμετείχαμε στη συνάντηση, έχοντας αναφέρει ρητά στο εσωτερικό της περιφέρειας Αθήνας τους όρους συμμετοχής μας, οι οποίοι σχετίζονταν με την αποφυγή επιβολής θέσεων/αποφάσεων δια της επίδειξης ισχύος. Τονίσαμε ότι σε περίπτωση που αυτοί δεν τηρηθούν, θα αποχωρήσουμε. Οι όροι αυτοί έγιναν αποδεκτοί από το σύνολο της περιφέρειας. Η συμφωνία αυτή δεν τηρήθηκε κατά τη διάρκεια της συνάντησης από τη μεριά της περιφέρειας, πράγμα που επισημάναμε επανειλημμένα. Οι επισημάνσεις αυτές αγνοήθηκαν επιδεικτικά από όλες τις συλλογικότητες της ΑΟ πλην μίας, οδηγώντας μας αμφοτέρως να αποχωρήσουμε από τη διαδικασία. Ο ρητός διαχωρισμός της θέσης μας από αυτήν την κατάσταση, οδήγησε στο να κατηγορηθούμε ως διασπαστικοί και διαρρηγνύοντες την ενότητα της ΑΟ.

Πριν μιλήσουμε για ενότητα, θα πρέπει να εξετάζουμε αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις της. Σεβασμός στην ενότητα που δεν προκύπτει από σεβασμό στις συλλογικές δεσμεύσεις και την αυτονομία των ομάδων δε νοείται επ' ουδενί. Δεν μπορεί να παραβιάζονται αποφάσεις για ζητήματα που έχουμε επισημάνει, να φοριέται καπέλο στην περιφέρεια η βούληση ορισμένων ομάδων και να μη μιλάμε επειδή «τα εν οικό μη εν δήμω». Δεν είμαστε φαμίλια.

Αυτή ήταν η θέση μας τότε, και αυτή συνεχίζει να είναι και σήμερα.

Η δομή και ο τρόπος λειτουργίας της οργάνωσης είχε αποφασιστεί για να τεθεί σε εφαρμογή και να κατακτηθεί από τις συλλογικότητες κατά τον πειραματικό χρόνο λειτουργίας της ΑΟ. Η πειραματική λειτουργία όμως κατέληξε δικαιολογία για την αναίρεση, τη παραβίαση, τη μη υλοποίηση αποφάσεων. Δυστυχώς ή ευτυχώς δεν υπάρχει κανένας τεχνικός τρόπος να προτείνουμε σε αναρχικούς/ες ώστε να τηρούν τις κοινές τους συμφωνίες και τις μεταξύ τους δεσμεύσεις με τον τρόπο που έχουν συμφωνήσει να το κάνουν.

Σε εκείνο το χρονικό σημείο, απολογίζοντας τη συσσωρευμένη απογοήτευσή μας από τη μέχρι τότε πορεία και τις εσωτερικές διαδικασίες της ΑΟ, πήραμε την απόφαση στο εσωτερικό μας να αποχωρήσουμε από αυτήν, εκκινώντας ταυτόχρονα συζητήσεις αναφορικά με τον ορθότερο πολιτικά τρόπο και χρόνο να το κάνουμε.

3. Αντισυντροφικές συμπεριφορές (ως επιστέγασμα)

Σε άμεση συνάφεια με το παρεϊστικό κλίμα και τον αφορμαλιστικό και διεκπεραιωτικό τρόπο διεξαγωγής των διαδικασιών, προέκυψαν διάφορα περιστατικά που αφορούσαν στην έλλειψη αμοιβαίου σεβασμού, την εκτράχυνση των διαδικασιών μέσω ανεβασμένων τόνων, καυγάδων κ.λπ. Σε περιπτώσεις που θέταμε πολιτικά ζητήματα, όπως αυτά που προαναφέρθηκαν, αντιμετωπιζόμασταν με καχυποψία, και μας εκφραζόταν ανοιχτά ότι χαλάμε το ενωτικό κλίμα των διαδικασιών, διασπούμε το αίσθημα συνοχής, και ότι βάζουμε προσκόμματα στην εξέλιξη των διαδικασιών με την εμμονή μας στην «αναρχική καθαρότητα».

Οι συσσωρευμένες αντιθέσεις δεν άργησαν να εκραγούν: οι πολιτικές και οργανωτικές συμφωνίες παραβιάζονταν σχεδόν σε κάθε βήμα, ενώ οι φωνές οι οποίες μιλούσαν ενάντια σε αυτό το πνεύμα γρήγορα αντιμετωπίστηκαν ως εχθρικές. Η αντιμετώπιση αυτή οδήγησε στο συχνό φαινόμενο των αντισυντροφικών συμπεριφορών και της ανεκτικότητας σε αυτές που επέδειξαν οι περισσότερες ομάδες.

Το κερασάκι στην τούρτα ήταν οι απειλές που εκτοξεύτηκαν από εκπρόσωπο συλλογικότητας της ΑΟ εναντίον της σωματικής ακεραιότητας κοντινού μας συντρόφου (και μέλους συλλογικότητας εκτός ΑΟ), αλλά και ενός συντρόφου της συλλογικότητάς μας. Οι απειλές αυτές μεταφέρθηκαν αρχικά τηλεφωνικά και στη συνέχεια μέσα σε Γενικό Συμβούλιο της ΑΟ. Αφορμή για τις απειλές στάθηκε ένα retweet (!) του συντρόφου, το οποίο θεωρήθηκε χλευαστικό για συγκεκριμένη συλλογικότητα της ΑΟ.

Συνηθίζουμε να επιλέγουμε το με ποιους συζητάμε πολιτικά και να μην απαντάμε σε μικροπρέπειες, προκλήσεις και τη συνηθισμένη λάσπη που κυκλοφορεί υπό τη μορφή άλλοτε κειμένων και άλλοτε κουτσομπολιού εντός «χώρου». Ακόμη κι όταν μας απευθύνθηκε στο παρελθόν ο χαρακτηρισμός «DIY(?) cointelpro», αποφασίσαμε ότι η «κατηγορία» δε χρήζει καμιάς απάντησης, μια και ανταγωνίζονταν σε φαιδρότητα αυτούς που την εκτόξευαν. Όταν όμως, από εκπρόσωπο συλλογικότητας με την οποία συμμετέχουμε από κοινού σε ένα ομόσπονδο σχήμα, εξαπολύθηκαν απειλές για τη σωματική ακεραιότητα συντρόφων (κι επαναλήφθηκαν εντός Γενικού Συμβουλίου της ΑΟ ως αποφάσεις συλλογικοτήτων) θεωρήσαμε ότι δεν μπορούσαμε να προσπεράσουμε το ζήτημα ως φαιδρότητα. Ζητήθηκε η θέση των υπόλοιπων παρευρισκόμενων συλλογικοτήτων και η απάντησή τους κατάφερε να μας εκπλήξει, ακόμα και μετά τα όσα είχαν προηγηθεί. Καμία από τις παριστάμενες συλλογικότητες (απουσίαζαν 3 από την επαρχία και μια από την Αθήνα συμμετείχε ως παρατηρήτρια) δεν έδειξε να ενοχλείται από τις εκτοξευόμενες απειλές. Όλες αναφέρθηκαν στο απόπημα του συντρόφου που έκανε το retweet, στο πόσο διασπαστικά δρα για την ΑΟ, στην κακή εικόνα που δημιουργεί προς τα «έξω». Το γεγονός αυτό οδήγησε στην εσπευσμένη ανακοίνωση της ήδη ειλημμένης απόφασής μας να αποχωρήσουμε από την ΑΟ.

Όντας μέσα σε μια τέτοια πολιτική κατάσταση μας ήταν δύσκολο το να αντιληφθούμε το γενικότερο πλαίσιο μέσα στο οποίο εκτυλίσσονταν οι διαφωνίες εντός της ΑΟ αλλά και τις δικές μας ευθύνες για την τροπή τους. Το σύνολο των γεγονότων και των πολιτικών θέσεων που εκφράστηκαν καθ' όλο το διάστημα της παραμονής μας στην ΑΟ, καταφέραμε να το αποτιμήσουμε με ψυχραιμία, εξετάζοντας τα πράγματα περισσότερο αποστασιοποιημένα, μετά την αποχώρησή μας.

Συμπεράσματα

Από όσα αναφέρουμε πιο πάνω, θεωρούμε ότι έχουν γίνει σαφείς οι λόγοι αποχώρησής μας από την ΑΟ. Αυτό που μας προβλημάτισε αρκετά ήταν το γιατί μείναμε τόσο καιρό κι επιμέναμε στο να προσπαθούμε να συμβιβάσουμε πράγματα που έδειχναν (και τελικά ήταν) ασυμβίβαστα.

Ένα από τα σημεία που έδρασαν καταλυτικά για την παραμονή μας στην ΑΟ για ένα περίπου χρόνο μετά τη διάσπαση ήταν η λεγόμενη πειραματική λειτουργία της κατά το πρώτο έτος. Θεωρήσαμε ότι το πέρασμα από μια σειρά πιο θεωρητικών συζητήσεων για τη δομή και τη λειτουργία της ομοσπονδίας στην έμπρακτη εφαρμογή τους θα έφερνε την απαιτούμενη εμπειρία ώστε να γίνει συνολικά κατανοητό το τι από όσα συναποφασίσαμε είναι λειτουργικό σε μια ομοσπονδία και τι όχι. Η μεταφορά της εμπειρίας μας από τον τρόπο λειτουργίας των συλλογικοτήτων και των ευρύτερων (αλλά πιο χαλαρών σε επίπεδο πολιτικής συμφωνίας, σε σχέση με μια ομοσπονδία) διασυλλογικών σχημάτων δεν αποτελούσε εχέγγυο για την ομαλή λειτουργία ενός πολιτικά δεσμευτικότερου (όπως θεωρούσαμε ότι θα είναι) ομόσπονδου σχήματος. Εύλογα, θεωρούμε, αποφασίσαμε να δώσουμε τον απαραίτητο χρόνο για να διαπιστωθούν τα παραπάνω. Τελικά η πειραματική λειτουργία αποτέλεσε στην πραγματικότητα ευκαιρία για κάποιες συλλογικότητες να κάνουν του κεφαλιού τους, επικαλούμενες ακριβώς τον πειραματικό χαρακτήρα του πρώτου χρόνου. Από τη μεριά μας, έχοντας τη θέση ότι ο «πειραματισμός» αφορούσε τη δοκιμή όσων έχουμε συμφωνήσει (ώστε να μπορούμε να τα απολογίσουμε από κοινού) και όχι την παραβίασή τους, εξαντλήσαμε την υπομονή μας ασχολούμενοι/ες συνεχώς με στοιχειώδη ζητήματα -και υποτίθεται λυμένα από τον προσυνεδριακό διάλογο- όπως αυτά που αναφέραμε παραπάνω.

Από την αρχή του εγχειρήματος, και πολύ πριν τη διάσπαση, βλέπαμε ότι μέρος των ομάδων δεν συμμετείχε ενεργά στις συζητήσεις για το καταστατικό και απλά συναινούσε. Δεν αποτύπωνε γραπτά τις θέσεις του ώστε να είμαστε όλοι σε θέση να τις κατανοήσουμε και να συζητήσουμε πάνω σε αυτές. Θεωρώντας ότι κάθε ομάδα έχει τον δικό της τρόπο να επεξεργάζεται τα ζητήματα, δεν επιμείναμε στην γραπτή κατάθεση θέσεων. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να μπορούν οι θέσεις να αλλάζουν σύμφωνα με το κλίμα της συζήτησης και να μην είναι σαφές το αν οι προφορικές τοποθετήσεις εκπροσωπούν θέσεις κάποιας συλλογικότητας ή αποτελούν στιγμιαία έμπνευση του εκπροσώπου της. Σε ορισμένες περιπτώσεις συναινετικών αποφάσεων, μας ήταν ξεκάθαρος ο προσχηματικός χαρακτήρας της συναίνεσης (γεγονός το οποίο επισημάναμε ανοιχτά και γραπτά), λόγω των ήδη εκφρασμένων αντιθετικών θέσεων και της ιδιαίτερης επιμονής σε αυτές.

Έχοντας τη διαβεβαίωση ότι δεν πρόκειται για κάτι τέτοιο, αλλά για πραγματική συναίνεση, εκλάβαμε και το αποτέλεσμα των επί τρία χρόνια συζητήσεων και συνδιαμόρφωσης, το καταστατικό, ως αυτό που διακηρυγμένα ήταν• δεσμευτικό. Θεωρήσαμε δηλαδή δεσμευτικές για τις συλλογικότητες τις καταγεγραμμένες (και δημόσια κοινοποιημένες) συμφωνίες μας. Στην πραγματικότητα αποδείχθηκαν δεσμευτικές στο βαθμό που η καθεμιά αποφάσισε να δεσμευτεί ανάλογα με τη συγκυρία. Όσες φορές αναφερθήκαμε στις κοινές και καταγεγραμμένες συμφωνίες μας μέσα στις διαδικασίες της ΑΟ, εισπράξαμε από αδιαφορία και υποβάθμιση των ζητημάτων που θέταμε έως ρητές διατυπώσεις εκπροσώπων ομάδων ότι «το καταστατικό είναι απλά ένα χαρτί. Η πραγματική ζωή θα δώσει τις απαντήσεις». Παρ' όλα αυτά, πορευτήκαμε μέσα στην ΑΟ με το καταστατικό ως πολιτική βάση, επιμένοντας να το θεωρούμε απόσταγμα της συλλογικής μας κινηματικής εμπειρίας και των τριών χρόνων του μεταξύ μας διαλόγου. Από ένα σημείο και μετά όμως, διαπιστώσαμε ότι πρακτικά δεν αποτελούσε κάτι τέτοιο και η ΑΟ θα λειτουργούσε με τον γνώριμο για δεκαετίες σε όλους/ες αφορμαλιστικό τρόπο.

Βέβαια, ακόμη και το ίδιο το καταστατικό δεν αποτελούσε -και δεν θα μπορούσε να απο-

τελέσει- πανάκεια. Κατά τη διαμόρφωσή του αποδεχθήκαμε, εσφαλμένα, την άμβλυση διαπιστωμένων διαφωνιών με συγκεκριμένες συλλογικότητες, με καθαρά τεχνικούς όρους. Δηλαδή με όρους διατυπώσεων, έτσι ώστε «να εμπεριέχονται όλοι», θεωρώντας ότι αυτές θα επιλύονταν μέσω του διαλόγου σε δεύτερο χρόνο. Το αποτέλεσμα ήταν το «θόλωμα» αυτών των διαφωνιών και συνακόλουθα η πλήρης αδυναμία ξεπεράσματός τους, μέσω της προσπάθειας δημιουργίας μιας (πλασματικής όπως, και τελικά, αποδείχθηκε) πολιτικής κοινότητας.

Μας έγινε γρήγορα σαφές ότι το πρόβλημα δεν ήταν η στάση των συγκεκριμένων συλλογικοτήτων. Έχοντας εμπιστοσύνη στις διακηρυγμένες θέσεις των υπόλοιπων συλλογικοτήτων, θεωρούσαμε ότι μαζί τους θα υπερασπιζόμασταν τόσο το καταστατικό όσο και τον γενικότερο πολιτικό χαρακτήρα της ΑΟ. Δυστυχώς, η βούληση του «να είμαστε πολλοί» και να «είμαστε οικογένεια» υπερίσχυσε κάθε άλλης πολιτικής θέσης. Έτσι βρεθήκαμε, μαζί με ελάχιστες άλλες συλλογικότητες, να υπερασπιζόμαστε επανειλημμένα αρχές και θέσεις τις οποίες θεωρούσαμε εξ αρχής δεδομένες για μια αναρχική ομοσπονδία (όπως πχ το ότι μια αναρχική οργάνωση δεν στοχεύει στην διαχείριση στρατηγικών τομέων του κράτους κατά τη διάρκεια του κενού εξουσίας που προκύπτει σε μια εξέγερση, μέχρι την απόδοσή τους στο προλεταριάτο).

Η μεταξύ μας απόσταση, τόσο λόγω των πολιτικών διαφωνιών όσο και λόγω των διαφορετικών αντιλήψεων για τους τρόπους επίλυσής τους, σταδιακά μετατράπηκε σε χάσμα. Από κάποιο σημείο μάς ήταν φανερό ότι διαφορετικές (ως και εχθρικές) αντιλήψεις συνυπήρχαν εντός του εγχειρήματος. Αυτό εκφράστηκε ως μια ριζική αλλαγή κατεύθυνσης στον εσωτερικό διάλογο: από μια συζήτηση και προσπάθεια εύρεσης κοινών τόπων που έδειχνε να διατηρεί τη δυνατότητα σύνθεσης, επικράτησε απολύτως ο πολιτικός ανταγωνισμός. Αναγνωρίζουμε πλέον ως σφάλμα το ότι καταλήξαμε να συμμετέχουμε σε μια διαδικασία πολιτικού ανταγωνισμού με όρους πολεμικής (και όχι πολιτικής σύνθεσης ή διαπάλης ιδεών, όπως επιδιώκαμε). Κατανοώντας από το καλοκαίρι του 2015 ότι οι θέσεις πλέον δεν μπορούσαν να συντεθούν, δεν είχε κανένα απολύτως νόημα η παραμονή μας στο εγχείρημα τον Σεπτέμβριο του 2015. Απολογιστικά, θεωρούμε ότι η αποχώρησή μας τότε θα μας αποδέσμευε από την κατάσταση διαρκών προστριβών που ακολούθησε, απελευθερώνοντας μεγάλο μέρος της δυναμικής μας, ενώ ταυτόχρονα θα επέτρεπε στις υπόλοιπες ομάδες της ΑΟ να κινηθούν οργανωτικά και πολιτικά με τον τρόπο που θεωρούσαν εκείνες καλύτερο.

Όσον αφορά τον τρόπο οργάνωσης που είχαμε εξ αρχής προτείνει ως συλλογικότητα, δηλαδή το σχήμα «μέση οδός μεταξύ σύνθεσης και πλατφόρμας» (με τη διατήρηση των θετικών, κατ' εμάς, στοιχείων από την κάθε μορφή οργάνωσης), στηρίξαμε ότι η παρέμβασή μας στο σήμερα έπρεπε να βασίζεται σε όσο το δυνατόν πιο βαθιές συμφωνίες (στοιχείο της πλατφόρμας), οι οποίες, μέσω της ελευθερίας κινήσεων και των πρωτοβουλιών των συλλογικοτήτων και των τοπικών οργάνων (στοιχείο των ομοσπονδιών σύνθεσης), θα έχουν τη δυνατότητα να εκβάλλουν σε πολύπλευρο αλλά και συνεκτικό αναρχικό λόγο και δράση. Δεν ιεραρχήσαμε ούτε το μέγεθος της οργάνωσης ούτε την ποσότητα των δράσεων της πάνω από το περιεχόμενό τους, αφού τα αντιλαμβανόμαστε ως αλληλοτροφοδοτούμενα και συμπληρωματικά. Πιστεύουμε ότι τελικά στην ΑΟ συνέβη ακριβώς το αντίστροφο από αυτό που επιδιώκαμε: το επίπεδο συμφωνιών να αντιστοιχεί σε χαλαρή ομοσπονδία σύνθεσης, ενώ η προσδοκίες για την ενότητα στη δράση να αντιστοιχούν σε σκληρού τύπου πλατφόρμα. Αυτή η βασική πολιτική θέση και αντίληψη θεωρούμε ότι είναι που οδήγησε στη σειρά προβλημάτων στα οποίες αναφερθήκαμε παραπάνω.

Ένας από τους βασικότερους λόγους συμμετοχής μας στο οργανωτικό εγχείρημα ήταν η αναγνώριση της αναγκαιότητας ενός (ή περισσότερων) προγράμματος. Για το ζήτημα αυτό διατηρούμε στο ακέραιο τη θέση που είχαμε διατυπώσει πριν 7 χρόνια:

... η κοινωνία που οραματιζόμαστε είναι αυτή που νοηματοδοτεί τους αγώνες μας. Η άρνηση του υπάρχοντος, χωρίς την ύπαρξη μιας (ή περισσότερων) ανταγωνιστικής ως προς αυτό πρότασης οργάνωσης της ζωής μας και της κοινωνίας, μας τοποθετεί σε θέση διαρκούς άμυνας (συνεπώς και ετεροκαθορισμού, μια και την πρωτοβουλία κινήσεων την έχει το κράτος) και καθιστά τις δράσεις μας, άμεσα ή έμμεσα ενσωματώσιμες/αφομοιώσιμες. Η όσο το δυνατό σαφέστερη διατύπωση των αξιών και των προταγμάτων μας για την αυριανή κοινωνία είναι αυτή που μπορεί να εμπνεύσει τις δράσεις μας στο σήμερα και να τις κάνει πραγματικά επαναστατικές και ανταγωνιστικές προς το υπάρχον πολιτικοκοινωνικό σύστημα. Ο θετικός προσδιορισμός μας με την προβολή των προταγμάτων και των θέσεών μας, όχι απλά σε αντιδιαστολή με τις επιθετικές κινήσεις του κράτους και του κεφαλαίου, θα συμβάλλει στο ξεπέρασμα της μερικότητας των δράσεων, σε μια εξεγερσιακή και επαναστατική προοπτική για την κοινωνική απελευθέρωση.

Πέρα από την αναγνώριση της κινηματικής του αναγκαιότητας, η διαμόρφωση αναρχικού προγράμματος θα αποτελούσε, θεωρούσαμε, κι ένα ιδανικό πεδίο ζύμωσης και συγκερασμού θέσεων μεταξύ των συλλογικοτήτων. Η άρνηση για τη συλλογική επεξεργασία θέσεων μέσα στην ΑΟ και η πρόκριση ενός διαρκούς ακτιβισμού (στα λόγια τουλάχιστον), χωρίς συγκεκριμένη επεξεργασία, ζύμωση και, τελικά, στρατηγική κατεύθυνση ήταν βασικός ανασταλτικός παράγοντας για τη συνέχιση της συμμετοχής μας. Ήμαστε διατεθειμένοι/ες να περιμένουμε, και αυτό κάναμε, την υλοποίηση μιας τέτοιας διαδικασίας (ένα από τα 7 βασικά σημεία στο αρχικό κείμενο του καλέσματος που συζητήθηκε και αποφασίστηκε κατά τη διάρκεια των προσυνεδριακών). Οι θέσεις που διατυπώνονταν από συλλογικότητες (πριν και, κυρίως, μετά τη διάσπαση) εντός της ΑΟ και τα γεγονότα που αναφέρουμε πιο πάνω, έκαναν σαφές και οριστικό το ανέφικτο ενός τέτοιου πλάνου.

Η αρχική πρόταση-κάλεσμα των τεσσάρων συλλογικοτήτων για τη δημιουργία μιας πολιτικής οργάνωσης-ομοσπονδίας έκανε σαφές ότι πρόκειται για έναν πειραματισμό. Ο στόχος του καλέσματος ήταν η ομοσπονδιακή οργάνωση της αναρχοκομμουνιστικής τάσης του ελλαδικού χώρου (ή τουλάχιστον του μεγαλύτερου μέρους της). Αντ' αυτού, το κάλεσμα συσπείρωσε ομάδες που στο δημοφιλές δίπολο («κοινωνικοί-αντικοινωνικοί») εκείνης της περιόδου εντάσσονταν στον πόλο της «κοινωνικής αναρχίας». Επειδή όμως η «μη αντικοινωνικότητα» δεν αποτελεί πολιτικό ρεύμα, το πολιτικό έλλειμμα του πόλου αυτού είχε σαν άμεσο αποτέλεσμα να νοηματοδοτούνται με διαφορετικούς τρόπους, βασικά, θεμελιώδη ζητήματα. Απολογιστικά, θα λέγαμε ότι η πολιτική βάση συσπείρωσης των ομάδων που πλαισίωσαν το αρχικό κάλεσμα ήταν μια γενική και αόριστη αναγνώριση της αναγκαιότητας για οργάνωση. Θεωρούμε πλέον λανθασμένο τον τρόπο τον οποίο συνδιαμορφώσαμε για το άνοιγμα ενός τέτοιου εγχειρήματος στο «χώρο».

Ο τρόπος αυτός είχε σαν αποτέλεσμα να ανταποκριθούν ομάδες που ουσιαστικά δεν αποδέχονταν την πολιτική βάση του καλέσματος, ήταν όμως διατεθειμένες να συναινέσουν (έστω και πρόσκαιρα) προκειμένου να ενταχθούν στην πρωτοβουλία που θα ξεκινούσε. Αυτό φάνηκε κατά τη διάρκεια των προσυνεδριακών διαδικασιών της πρωτοβουλίας για τη συγκρότηση της ΑΠΟ. Πέρα από τα ζητήματα που δεν είχαν ξαναθεθεί, αναλώσαμε αρκετές ώρες συζητήσεων σε θέματα που είχαν θεωρητικά λήξει με την αποδοχή του καλέσματος (οργάνωση της αναρχοκομμουνιστικής τάσης - όχι του «χώρου», ομοσπονδία ομάδων - όχι ατόμων κ.ο.κ.).

Τα πολύ σοβαρά πολιτικά ζητήματα που προέκυψαν κατά τις προσυνεδριακές διαδικασίες δεν τέθηκαν ποτέ ως τέτοια, ώστε να είναι σαφείς οι διαφωνίες και γίνει μια προσπάθεια επίλυσής τους μέσω διαλόγου και ζύμωσης. Αντίθετα, ο διάλογος πάνω στις θε-

ματικές αυτές περιστρεφόταν τις περισσότερες φορές γύρω από τη διαπραγμάτευση των διατυπώσεων και σε περιπτώσεις την πλασματική συναίνεση πάνω στις διατυπώσεις μέχρι να προχωρήσει η ατζέντα και να προκύψουν και πάλι ζητήματα της ίδιας πολιτικής ουσίας (μεταθέτοντας δηλαδή το πρόβλημα στο μέλλον). Αυτός ο τρόπος αντιμετώπισης των διαφωνιών, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ορισμένες από αυτές αφορούσαν ζητήματα αρχών, οδήγησε σε σοβαρή έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των ομάδων, συνεπώς και σε καχυποψία και απουσία πρόθεσης για συνδιαμόρφωση σε μια σειρά ζητημάτων.

Ένα τέτοιο, οριακό, σημείο έλλειψης εμπιστοσύνης ήταν για εμάς και αυτό που οδήγησε στη διάσπαση, όπως αναφέραμε και παραπάνω. Το συμπέρασμα που αποκομίσαμε από την εμπειρία μας μέχρι εκείνο το χρονικό σημείο είναι ότι από τη στιγμή που υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης, είναι αδύνατο να μπορέσει να κατακτηθεί οποιαδήποτε πολιτική ενότητα.

Ωστόσο, η έλλειψη πολιτικής ενότητας συνέχισε να υπάρχει και στο νέο σχήμα. Αυτή τη φορά ήταν η λογική της οικογένειας και του «τα εν οίκω μη εν δήμω», που ήρθε για να καλύψει το πρόβλημα, με τα αποτελέσματα που αναλύσαμε παραπάνω. Οι περισσότερες συλλογικότητες της ΑΟ θεώρησαν ότι πρέπει πρώτα να κατακτηθεί το «αίσθημα» της οικογένειας και ότι αυτό με τη σειρά του θα συμβάλλει στην άμβλυση ή την επίλυση των ανοιχτών ζητημάτων-διαφωνιών.

Τόσο πριν όσο και μετά τη διάσπαση του αρχικού εγχειρήματος (της πρωτοβουλίας για την ΑΠΟ) θεωρούσαμε ότι το στοιχείο που μπορεί να αποτελέσει το στέρεο έδαφος για το χτίσιμο της συντροφικότητας είναι οι πολιτικές συμφωνίες. Η ενότητα για να κατακτηθεί απαιτεί κοινό στόχο, αξιακό κώδικα και πολιτική αντίληψη. Απαιτεί βαθιές πολιτικές συμφωνίες και σεβασμό σε αυτές. Δεν κατακτάται ούτε με δομικούς/συγκεντρωτικούς ούτε με αφορμαλιστικούς/παρεϊστικούς όρους.

Όσα αναφέρονται παραπάνω δε σημαίνουν ότι πάσαμε να θεωρούμε σημαντική την οργάνωση των αναρχικών συλλογικοτήτων σε έναν δεύτερο βαθμό, αλλά το ότι δεν μας εμπειρεύουν πολιτικά τα σχήματα που προέκυψαν. Διατηρούμε τις θέσεις μας σχετικά με την αναγκαιότητα της οργάνωσης των αναρχικών, συνεχίζουμε να θεωρούμε τον τρόπο ομοσπονδιοποίησης που προτεινάμε ως τον βέλτιστο τρόπο οργάνωσης.

Οι τρόποι οργάνωσής μας, δεν αποτελούν απλώς μέσα για την επίτευξη ενός σκοπού, αλλά βίωση της αναρχίας στο σήμερα και αντικατοπτρίζουν εν μέρει την κοινωνία που επιθυμούμε. Η παραγωγή αποτελεσμάτων προκύπτει ως επακόλουθο. (από την Εισαγωγή μας στη μετάφραση της μπροσούρας «Πέρα από την Αντίσταση» της ΑΦ, 2013)

Ειδικά όμως στη σημερινή συνθήκη, όπου είναι πλέον ακόμη πιο δυσδιάκριτα και αντιφατικά τα χαρακτηριστικά, τα προτάγματα και οι στοχεύσεις όσων δηλώνουν αναρχικοί/ές θεωρούμε ανέφικτη τη δημιουργία μιας τέτοιας οργάνωσης (με τα χαρακτηριστικά που περιγράψαμε). Ο καθένας και η καθεμιά θα οργανωθεί από κοινού με εγχειρήματα και συλλογικότητες με τις οποίες μοιράζεται αρχές, προτάγματα, στοχεύσεις και αντιλήψεις. Συνεχίζουμε να θεωρούμε ότι το όραμα για μια νέα κοινωνία είναι αυτό που μπορεί να εμπνεύσει και να κινητοποιήσει την τάξη μας. Το κοινό πρόταγμα είναι αυτό που μπορεί να κάνει πραγματικά πολυεπίπεδο τον αγώνα μας και αυτό που μπορεί να τοποθετεί ισότιμα και στο ίδιο κίνημα τον συνεργατικό καλλιεργητή με τον απαλλοτριωτή τραπεζών, την προπαγανδίστρια μέσω κειμένων με την προπαγανδίστρια μέσω της παράνομης δράσης.

Καθώς η κρατική και καπιταλιστική αναδιάρθρωση συνεχίζει να εξαθλιώνει την τάξη μας, με μπροστάρισσα μια αριστερή, αυτή τη φορά, κυβέρνηση, το πρόταγμα της κοινω-

νικής επανάστασης συνεχίζει να αποτελεί τη ρεαλιστικότερη επιλογή και κατεύθυνση. Από τη μεριά μας, προσπαθούμε να αντεπεξέλθουμε στην κινηματική άμπωτη, τον κατακερματισμό των αναρχικών ομάδων, την αδρανοποίηση συντρόφων/ισσών. Συνεχίζουμε να αναζητούμε τους τρόπους δράσης και τα πεδία αγώνα, συνεχίζουμε να αναζητούμε τους δρόμους που μπορούν να οδηγήσουν στην κοινωνική απελευθέρωση. Το αν οι προσπάθειές μας θα είναι επιτυχείς, σε οποιονδήποτε βαθμό, δεν το γνωρίζουμε. Αυτό για το οποίο είμαστε σίγουροι/ες είναι το ότι θέλουμε να συνεχίσουμε να το πράττουμε ως αναρχικοί/ες. Κλείνουμε το κείμενο αυτό με ένα απόσπασμα του Νταβίντε Τουρκάτο σχετικά με τις κινηματικές «νίκες» και «ήττες» των αναρχικών, μια και θεωρούμε ότι από τον Φλεβάρη του 2012 και μετά, καλούμαστε να διαχειριστούμε, μεταξύ άλλων, μια τέτοια κινηματική ήττα:

Θα ήθελα να ξεκινήσω με το γιατί πιστεύω ότι η ιστορία του αναρχισμού είναι σημαντική για την καθημερινή πάλη του καθενός. Η πιο θεμελιώδης αρχή της αναρχικής δράσης είναι η συνάφεια μέσων και σκοπών: μια αντιεξουσιαστική κοινωνία δεν μπορεί να επιτευχθεί με εξουσιαστικά μέσα. Δεν πρόκειται για μια μορφή ιδεολογικής καθαρότητας (purism), ούτε φοβόμαστε μη λερώσουμε τα χέρια μας. Αντίθετα, η αρχή αυτή βασίζεται σε πρακτικούς λόγους. Οι αναρχικοί γνώριζαν πάντα αυτό που οι κοινωνιολόγοι ανακάλυψαν πολύ αργότερα: ότι τα μέσα τείνουν να γίνουν τα ίδια σκοπός. Η κατάκτηση λοιπόν της εξουσίας δεν μπορεί να αποτελεί βήμα προς την απελευθέρωση, επειδή η εξουσία γίνεται ανοπόφευκτα αυτοσκοπός. Κατά συνέπεια, η αρχή της συνάφειας μέσων και σκοπών είναι ο τρόπος με τον οποίο οι αναρχικοί εξασφαλίζουν ότι παραμένουν στο σωστό δρόμο για την απελευθέρωση.

Η αρχή αυτή αποτυπώνεται σ' ολόκληρη την ιστορία του αναρχισμού. Στο όνομά της, οι αναρχικοί έχουν υποστεί πολλές ήττες. Ο Μαλατέστα έγραψε: «Αν έπρεπε να στήσω αγχόνες στις πλατείες για να νικήσω, θα προτιμούσα να ηττηθώ». Για τους αναρχικούς, η παραίτηση από τις αξίες είναι μεγαλύτερη αποτυχία από την ήττα. Η συνάφεια μέσων και σκοπών έχει προτεραιότητα έναντι της νίκης. Ωστόσο, ο Μαλατέστα, επίσης, έγραψε: «Αν σήμερα ηττηθήκαμε χωρίς συμβιβασμούς, μπορούμε να είμαστε βέβαιοι για την αυριανή νίκη». Η αδιαλλαξία των αναρχικών στο θέμα των αρχών είναι ο τρόπος τους να αποταμιεύουν στο μέλλον, όταν δεν είναι αρκετά ισχυροί για να κερδίσουν στο παρόν. Οι αναρχικοί δεν έχουν θέσει ποτέ σε κίνδυνο τις αρχές τους, ακόμα και εις βάρος της ήττας. Γι' αυτό πιστεύω ότι οι ήττες τους ήταν ταυτόχρονα και οι νίκες τους. Έχουν συνειδητά αντιμετωπίσει τις ήττες, ώστε να μεταφέρουν ένα καθαρό ιδανικό στις μελλοντικές γενιές. Για το λόγο αυτό ο αναρχισμός εξακολουθεί να έχει απήχηση σε νεότερους ανθρώπους. Και αυτό είναι που μας δίνει ελπίδα για το μέλλον.

Ντ. Τουρκάτο, “Ο άγνωστος Μαλατέστα”, *Ευτοπία*, τ. 21 (2012)

καθ'οδόν
από το πιθανό στο πραγματικό